

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 8 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Révész-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Csütörtök, június 14.

Eszterházy Móric gróf ismét Bécsbe utazott.

— Bemutatja a miniszteri listát a királynak. — Károlyi Mihály nem lép be a kormányba. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Eszterházy Móric gróf designált miniszterelnök az *Aradi Közlöny* fővárosi tudósítójának kijelentette, hogy tanácskozásainak eredményével meg van elégedve, a dolgok rendben vannak. Ma este Bécsbe utazik a királynak jelentést tenni. *Kész miniszteri listája van, csak bizonyos nevek kérdésesek még.* Másrészt pedig a király hozzájárulása szükséges. Holnap az összes főnálló differenciák eloszlanak, mire Eszterházy visszautazik, befejeződik a kabinetalakítás. A hét végén azután a miniszterelnök megegyezően Bécsbe utazik és a kormány esküt tesz.

Egyik fővárosi lap ma este a megbízott miniszterelnökhöz közelálló helyről a következő értesüléseket szerzte:

— A miniszterelnök tárgyalása ma este minden valószínűség szerint befejezést nyer és a kormány névsorának teljes összeállítása is mára várható.

A Budapesti Tudósító jelenti: Eszterházy Móric gróf designált miniszterelnök Bárczy István dr. titkár kíséretében ma este 11 órakor Bécsbe utazott.

Ellentétek a bécsi út után.

(A Károlyi és a néppárt nehézségei.)

Hétfőn este tizenegy óra volt, a budapesti keleti pályaudvaron veszteglő végtelen hosszú bruck—bécsi személyvonatra rákapsoltak egy szalonkocsit. Ezt már Eszterházy Móric gróf előlegeztette magának, kabalából, vagy a siker iránti bizalomból, úgy gondolkozván nyilván, hogy aki mint miniszterelnök utazik fel Bécsbe, az mint miniszterelnök is érkezik vissza onnan. Bár a világtörténelem ellenkező precedenseket is ösmer.

Apponyi Albert gróffal és prezumpatív titkárával, Bárczy Istvánnal ment ki a vasútra Eszterházy. Valóban nem vagyunk szentimentális Apponyisták, mégis rosszul esett látni ezt a képet. A hosszú, kormos, füledt szagu pályacsarnok perronján a közepén halad a harminechat esztendő Eszterházy miniszterelnök, könnyű barna utiruhában, szájában óriási szivarral, vacsora utáni jókedvben. Mellette baloldalt a hetvenegy esztendő Apponyi, mint — esetleges! — reszortminiszter, fáradtan, kényszeredetten, talán jobb akarata ellenére indul a hosszú éjszakai utra. Gyöngye sziveknek nem volt ez kedves látvány. A jelenet emberileg nem volt szép.

Egy epizód az elutazás körül. Apponyit el akarja kísérni Bécsbe Zlinszky István Apponyista képviselő, Eszterházy egyik leglelkesebb támogatója. Külön első osztályu szakaszt bérelt magának, talán azért (talán — mondjuk), hogy legyen Bécsben is valaki, aki Apponyit a párt ifjúságának guvernementális törekvéseire figyelmeztesse. Apponyi Albert azonban csak a pályaudvarig engedte Zlinszkyt. Ott nagyon udvariasan megkérte őt, ne fáradjon, ne törje magát a hosszú éjszakai utazással. Ilyen kéréseknek végre is engedni kénytelen Zlinszky. A bérelt szakasz a hosszú, tulzsufolt vonaton üresen utazott Bécsig. Apponyi Eszterházy vendége volt a szalonkocsiban.

Eszterházy Móric grófnak hétfőn esti elutazásakor befejezett ténynek tekintették, hogy Vázsonyi Vilmos és Károlyi Mihály gróf belépnek a kabinetbe. A tegnapi nap folyamán azonban a Károlyi-párt néhány tagja nehézségeket igyekezett támasztani ez ellen. Kifogásul azt hozták fel, hogy a pártnak bármennyire sürgős is a választójog megalkotása, a husz éves kiegyezésre való tekintettel nem lehet fentartás nélkül belépni a kormányba. Ma délután Károlyi közölte ezeket az aggályokat Eszterházy Móric gróffal. A választójogi blokk híveit a Károlyi párt egyes híveinek ez az állásfoglalása nagyon kellemetlenül érintette és mindent elkövettek, hogy Károlyi a kormányba lépjen, mert szerintük a választójog kérdése mindennél fontosabb.

Erre a hírre vonatkozólag a Károlyi-párt könyomatosa megállapítja, hogy egyáltalán nem felel meg a valóságnak, hogy a párt, vagy bárki azon az állásponton volna, hogy a választójog kérdése nem fontosabb mindennél. A most folyó kérdéseknek egyáltalán semmi közük nincs a kiegyezési kérdésekhez, amiről különben a pártnak az a véleménye, hogy az ma nem aktuális. Csakis az általános titkos választójog áll előtérben és a párt előtt csakis a választójog megvalósulása lebeg.

Ezzel kapcsolatban az egyik fővárosi esztílap a következőket írja: Azok, akik Károlyiék intencióit ismerik a következőket mondják. A ma támadt nehézségek nincsenek összefüggésben a kiegyezéssel, hanem a törvbe vett választójoggal. Eszterházy ugyanis csak olyan választójogra gondol, amellyel a titkos szavazást csakis a városokban, szóval a nagyobb gócpontokban hozná be. Ez a megoldás kielégítené a szociáldemokrata pártot és Vázsonyi élén a demokratákat. Azonban a Károlyi párt tagjai ezt nem tartják megoldásnak és már most élénken tiltakoznak ellene. Károlyi lázadó híveinek álláspontja az, hogy a függetlenségi pártnak ép a falvakban van talaja, te-

hát a titkos szavazást be kell hozni ott is és nemcsak a városokban, ahol a szociálisták és a demokraták számítanak térnyerésre. Annyi engedményt tesznek, hogy követelik a titkos szavazást azon kerületekben, ahol a lakosság többsége írni és olvasni tud. A választójogi blokk ma esti értekezletén fog megtörténni a döntés. Károlyiék azt remélik, hogy álláspontjuk diadalmaskodni fog.

A reggeli lapokban a néppárt és Eszterházy közötti ellentétekre vonatkozólag egy hírlapíró kérdést intézett Zichy Aladár grófhoz, aki ezeket mondotta:

— Csodálkozom azon, hogy a reggeli lapok egy része miért helyezi a néppárt állásfoglalását jobban előtérbe, mint a többi pártokat. Ennek sem tárgyi, sem személyi oka nem lehet. A néppárt részére elsősorban legaktuálisabb a választójogi program, mely mérvadó a további állásfoglalására nézve. A kormányban való részvétele esetén pedig a katolikus autonómiának a párt programja szerint való megvalósulása. Ez az a feladat, amelyet a párt sürgősen megoldandónak tart. Hogy ezidőszent állásfoglalása ezek szerint idomul, az csak természetes.

Apponyi megtalálta a megoldást.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Apponyi Albert gróf Budapestre érkezése után érintkezésbe lépett pártjának vezetésével, majd a párt elnöki tanácsának tagjaival közölte, a kiegyezési kérdésekben Bécsben folytatott megbeszélések eredményeit. Délután a párt tagjai előtt is ismertette a helyzetet. A megbeszélések során kiküszöbölték azokat a nehézségeket, amelyek eddig utjában álltak annak, hogy a párt aktíve támogassa a válságból való kivezetést. Sikerült Apponyinak Eszterházyval olyan megegyezést létesíteni, amely a kiegyezési kérdésben teljesen fedi a párt erkölcsi integritását.

Egyik fővárosi lap jelentése szerint Apponyi elsősorban azt akarja biztosítani, hogy a kiegyezés az illetékes törvényhozó testület elé kerüljön. Megengedhetetlennek tartja, hogy ez a parlament döntson véglegesen a kiegyezési kérdésben és az új kiegyezés ratifikálását elvonja annak a parlamentnek jogkörétől, amelyhez az tartozik.

Az egyesült függetlenségi pártban Apponyi ma bejelentette, hogy sikerült neki és Eszterházy Móric gróf miniszterelnöknek olyan megoldást létesíteni, amely a kiegyezés kérdésében teljesen fedi az egyesült függetlenségi és 48-as párt erkölcsi integritását. A párt egyhangulag hozzájárult vezérének előterjesztéséhez és így a válság a legrövidebb időn belül megoldást nyerhet.

Apponyi Albert gróf fogadta egyik fővárosi estilap munkatársát és az általános politikai helyzetéről a következőket mondta:

— Eszterházy vállalkozása feltétlenül sikerülni fog. Sikerében feltétlenül bizunk és a mi pártunk támogatja őt. Arra vonatkozólag azonban, hogy pártunk aktíve is részt vesz a kabinetben, hogy én leszek-e miniszter, még nem tudok pozitív választ adni. Erről még most folynak a tanácskozások.

Apponyi formulája olyan megoldási módot foglal magában, amely bizonyos eshetőségekkel szemben már most biztosítja Magyarország gazdasági érdekeit és a magyar országgyűlés döntés jogát is fenntartja. A *dezinált miniszterelnök és Apponyi bécsi tárgyalása eredménnyel járt*. Az Apponyi párt holnap értekezletet tart és ekkor fog eldőlni, hogy Apponyi Albert gróf és a párt egyes tagjai részt vesznek-e a kormányban. Ha Apponyiék részt vesznek a kormányban, akkor legkésőbb holnap elkészül az új kabinet listája, amely e pillanatban ez: Miniszterelnök Eszterházy Móric gróf, közoktatásügyi miniszter Apponyi Albert gróf, belügyminiszter Eszterházy Móric gróf, kereskedelmi miniszter Gratz Gusztáv dr., földmívelésügyi miniszter Mezőssy Béla, a király személye körüli miniszter Károlyi Mihály gróf, igazságügyminiszter Vázsonyi Vilmos, horvát miniszter ideiglenesen Eszterházy Móric gróf. Még nem bizonyos, hogy Serényi aktív részt vesz-e a kormányban. Nehézségek vannak a pénzügyminiszeri szék betöltése körül is. Csak most derült ki, milyen kevés szakember van erre a felelősségteljes állásra a parlamentben. Eszterházy Móric gróf tegnap felkereste Bécsben Popovics Sándor bankormányzót, akinek felajánlotta a pénzügyminiszerséget, de ő elhárította magáról azt. Ugyancsak Bécsben ajánlotta fel a megbízott miniszterelnök a kereskedelmi miniszteriumot Gratz Gusztávnak, aki ezidő szerint a monarchia és Németország között kötendő szerződés előmunkálataival foglalkozik és csak az esetben vállalja a kereskedelmi tárcát, ha Eszterházy gróf nem talál más alkalmas férfiut és ha ragaszkodik személyéhez.

Bécsből jelentik: Serényi Béla gróf kihallgatásáról ma a következőket mondotta:

Öfelsége a válságról beszélt velem, Eszterházy Móric grófról, aki szintén Bécsbe érkezik és azután nyomban eldől a dolog. Ennyire Bécsben maradok és nem tudom mikor utazom vissza Budapestre.

Arra a kérdésre, hogy mi igaz abból, hogy a kabinetalakítás körül nehézségek merültek fel, Serényi így nyilatkozott:

— Erről én semmit sem tudok, ez éppenséggel nem valószínű. Amennyire én tudom, Eszterházy missziója nem hiúsult meg. Az én kihallgatásomon a rám vonatkozó személyi és tárgyi kérdésekről volt szó.

Megváltozik a munkapárt neve.

Hogy a nemzeti munkapártban a politikai helyzet mai alakulásában mi lesz, azt nehéz volna megjósolni. Egyik fővárosi estilap jelentése szerint a párt meg fogja változtatni mostani címét. Tisza István gróf volt miniszterelnök ugyanis nem tartja megokoltnak a Nemzeti Munkapárt mostani nevét. Szerinte a párt neve akkor volt jó amikor a parlament munkaképességének helyreállítását akarta és ezzel a programmal támadt fel halottaiból az akkori szabadelvű párt.

Tisza a magyar vezényleti nyelvet hozta volna.

Budapestről tele onálja tudósítónk: Két-három hónap óta egyre határozottabban és hangosabban terjesztettek

híreket a nemzeti munkapárt oldalán, váratlan, sőt egyenesen meglepetésszerű katonai vívmányokról, amelyeket Tisza István gróf fog hozni. Tisza maga hallgatott és csak a legbizalmasabb hívei tudtak annyit, hogy a közös hadsereggel kapcsolatos némely kérdésekről folynak tárgyalások illetékes helyen. Minél inkább gyanították a volt miniszterelnök, hogy a demokratikus áramlatok hatása alól Bécs sem akarja magát kivonni, minél erősebben kerekedett felül a radikális választójog és a vele kapcsolatos szociális átalakulás gondolata, annál buzgóbban helyezte előtérbe a magyar nemzeti követeléseket. A világháború igazolta, hogy a hadsereg erejének és egységességének egész más alapjai és támaszai vannak, mint amiket a háború előtt képzeltek.

Ezek a felfogásbeli változások tették lehetővé, hogy a katonai vívmányok kérdése újból napirendre kerüljön. Tisza bizalmasa azt mondta, hogy a lemondott miniszterelnök igen nevezetes engedményekre kapott szóbeli ígéreteket. *Nem kevesebbről van szó, mint a magyar vezényleti nyelvről.*

Az új kormány — mondják hívei — természetesen szintén megkapja és meghozza ezeket a vívmányokat. Eszterházy kormánya tehát nemcsak az általános, titkos választójoggal, hanem a katonai nemzeti vívmányokkal is erősíteni fogja pozícióját.

Beöthy Pál lemondása.

A képviselőház elnöksége ma délelőtt kapta meg Beöthy Pál levelét, amelyben az elnök bejelenti lemondását. Beöthy már hosszabb ideje betegeskedik és már hosszabb idő óta nem is vett részt a Ház ülésén. Most a Ház változott viszonyai között betegségére való hivatkozással lemondott elnöki állásáról.

A háborút megelőző évben Tisza István gróf a Ház elnöki székéből a miniszterelnöki székbe távozott és Beöthy Pál kezdte meg alkalmazni a szigorított Házsabályokat. A parlament számos viharos eseménye fűződik az ő nevéhez.

A Károlyi-párti miniszteri lista.

A Károlyi-párt szócsöve ma este megjelent számában ezeket írja:

A miniszterelnök ma estére elutazik Bécsbe, hogy holnap jelentést tegyen a királynak a kormány alakításáról. A miniszterelnök jma délben tizenkét óra után tárgyalásokat folytatott a Nemzeti Kaszinóban Károlyi Mihály gróffal, Vázsonyi Vilmostal, Zichy Aladár gróffal, Andrássy Gyula gróffal és még több vezető politikussal. A tárgyalások három óra után is tartottak.

A kormány összeállítása ezidő szerint a következő:

Eszterházy Móric gróf miniszterelnök és valószínűleg megtartja a belügyi tárcát is.

Apponyi Albert gróf, akivel ma délelőtt és délután tárgyalt a miniszterelnök, minden valószínűség szerint belép a kormányba és kultuszminiszter lesz.

A király személye körüli miniszteri tárcá a függetlenségi és 48-as pártnak jut. (Érdekes, hogy személyeket a lap nem említi. A szerk.)

Serényi Béla gróf kereskedelmi miniszter. Ez a mai kihallgatásának eredménye.

Zichy Aladár gróf miniszteri tárcát vállal, de hogy milyet, az még nincs eldöntve.

Szmrecsányi György államtitkár lesz.

Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter. Államtitkára Grecksék Károly.

Gratz Gusztáv ideiglenes pénzügyminiszter.

Földmívelésügyi miniszter Mezőssy Béla.

Honvédelmi miniszter Szurmay Sándor.

Eszterházy Móric gróf horvát miniszter.

A miniszterelnök horvát minisztersége csak ideiglenes. Ugyancsak átmeneti a választójogi férfiakkal a kabinetben való elhelyezkedése is.

Annak a hírnök, hogy nagyatádi Szabó István kiscgazda párti képviselő a népjóléti, vagy más minisztériumban államtitkár lesz, nincsen semmi valószínűsége. A miniszterelnök nem azért folytatott tárgyalásokat a politikusokkal és nem azért ajánlotta fel a tárcákat nekik, mert valamely pártba tartoznak, hanem azért, mert a politikai vezető férfiak politikája a kormány politikájával megegyező. A mai értekezletén a választójogi blokk minden valószínűség szerint megadja a hozzájárulását, hogy a blokk tagjai belépjenek a kormányba.

A kabinetalakítás körül felmerült nehézségek tisztázására idő kellett és ez az idő, azt hiszik, meghozta azt, amit tőle vártak: a nehézségek megszüntetésének, a kiegyenlítődésnek lehetőségét úgy, hogy a kormány megalakulása most már a legközelebbi időben meg is történhetik. Eszterházy Móric gróf a legrövidebb idő alatt jelentést tehet a királynak, aki — úgy hallani — a kabinet végleges megalakítására Budapestre érkezik.

A pártkörökből.

Az alkotmánypártban sokan jártak főn ma este. Hét órakor érkezett meg Eszterházy Móric gróf dezinált miniszterelnök, akit a Károlyi párt részéről itt kerestek től Laehne Hugó, Beck Lajos és Kobek Kornél. Tanácskoztak Eszterházyval és választójogi tervezetről tárgyi felvilágosításokat kértek. Tudomásul vették a dezinált miniszterelnök megnyugtató kijelentését.

Az alkotmánypártban Gaál Sándort akarják házelnöknek.

Apponyi Albert gróf kijelentette, hogy pártja az új kormányalakulást támogatni fogja. Arról, hogy ő belép-e a kabinetbe, még nem nyilatkozhatik, de semmi elvi akadálya nincsen, mert pártja a mai elnöki tanácskozáson hozzájárult. Közte és Eszterházy között a kiegyezés kérdésében is létrejött a megállapodás. Bár meddig húzódnak is Eszterházy tanácskozásai, nem fog meghiusulni missziója. Egyébként a tanácskozások már befejeződtek és egy-két napon belül a kabinetalakítás is befejezést nyer.

Apponyi Albert gróf egyik bizalmasa a következőket mondotta: Apponyinak sikerült az összes nehézségeket leküzdeni. Az ellenzéki pártok között a megegyezés teljesen kész, és minden remény megvan arra, hogy Eszterházy gróf a kabinet alakítási munkálatokkal ma estére elkészül. Az új kormányban helyet foglal Apponyi Albert gróf, aki a kultuszminiszteri tárcát vállalja. Meggyőződésünk, hogy ebben a pozíciójában módja és alkalmja lesz a nemzeti érdekek előbbrevitelére. A miniszterelnök ma este újból a király tartózkodási helyére megy és jelentést tesz tárgyalásainak eredményeiről. Holnap megtörténik Eszterházy miniszterelnökké való kinevezése és nyomban ezután előterjesztést tesz a királynak a kormány tagjainak kinevezésére.

A képviselőház kedden, vagy legkésőbb szerdán fog összeülni, hogy a kormány bemutatkozzék a parlamentben. A miniszterelnök beszédében nyilatkozni fog a kiegyezési kérdésről is és ez a kiegyezés az összes ellenzéki pártokat meg fogja nyugtatni. Apponyi fel-

használja majd az első kínálkozó alkalmat, hogy a képviselőházban kifejtse, milyen szempontok indították arra, hogy a fennálló husz éves kiegyezés ellenére is miniszterségre vállalkozott. Annyit mondhatok, hogy Apponyi elveiből semmit fel nem adott, erről majd meggyőződést szerezhet az egész közvélemény. Valószínű, hogy a függetlenségi párt Apponyi mellett még egy tárcát nyer a kormányban. Ezt a tárcát valószínűleg Földes Béla kapja meg. A képviselőház elnöke Tóth János titkos tanácsos, az Apponyi-féle párt ügyvezető alelnöke lesz.

Károlyi Mihály nem vállal tárcát.

A Károlyi pártban igen nagy volt az élénkség, mialatt a választójogi blokk tanácskozott. A blokk tárgyi megállapodásokon kívül személyi garanciákat követel a választójog kérdésében, azonkívül magának vindikál a blokk egy, a Károlyi-párt pedig két miniszteri tárcát. Erre a kívánságra Eszterházy sajnálattal kijelentette, hogy két tárcánál többet nem adhat. Egyiket Vázsonyinak ajánlotta föl, a másikat pedig a Károlyi-pártnak. Miután Károlyi fontosnak tartja Batthyány Tivadar gróf közreműködését a választójogi reformnál, átengedte neki a fölajánlott miniszteri tárcát. Eszerint Batthyány Tivadar grófideiglenesen a király személye körüli miniszter lesz; amíg az újonnan megalkotandó közlekedésügyi tárcát átveszi. Ugy hírlik, hogy az átmeneti gazdasági ügyek minisztere Szerényi József lesz.

A választójogi blokk ma este értekezletet tartott, amelyről a blokk elnöksége a következő kommunikét adta ki:

A blokk pártjai az általános, egyenlő és titkos választójog megalkotására szövetkeztek és továbbra is ezen elvnek alapján maradnak meg. Az új kormány azért alakul meg, hogy a választójognak becsületes, gyökeres és széles rétegekre kiterjedő reformját hozza. Ez esetben a blokk teljes erejével kész a kormányt támogatni. A blokk azon tagjainak — akiket erre felszólítottak, — a kabinetbe való belépését nemcsak helyesli, hanem kötelességükre teszi. Ezt a határozatot valamennyien aláírták. Ezután Batthyány Tivadar gróf, Károlyi Mihály gróf és Vázsonyi Vilmos dr. fölkeresték Eszterházy Mórict designált miniszterelnököt és közölték vele a határozatot.

A néppárt értekezletén megállapodtak, hogy Zichy Aladár gróf kultuszminiszter lesz, Szmeccsányi György pedig honvédelmi államtitkár. A szociális miniszterium államtitkárságát Haller János, vagy Huszár Károly számára vindikálja a néppárt és még ezenkívül is több fontos pozíciót kíván az új miniszteriumban a maga részére.

Bécsi jelentés a kormány terveiről.

Bécsből jelentik: A magyar politika körében Serényi Béla gróf kihallgatását a következőkkel magyarázzák meg.

Eszterházy Mórict gróf miniszteri tárcát ajánlott fel Serényi Béla grófnak, aki azonban nem vállalkozik a kormányzásban való részvételre. A király erre felszólította, hogy lépjen be a kormányba. Serényi valószínűleg engedni fog és belép a kabinetbe. Minthogy Pcpovics vonakodik a pénzügyi tárcá vállaltától Eszterházy gróf ezzel a tárcával Gratz Gusztávot bizza meg.

A kormány körül csoportosuló pártok a kiegyezés kérdését nem tekintik döntő jelentőségűnek, mert azt hiszik, hogy a várható nagy

külpolitikai események ugyanis feloldják az összes a háboru alatt kötött kereskedelmi szerződéseket. Arra, hogy husz éves gazdasági megkötöttség fentartassék, ugy sem gondol komolyan senki.

A kormánynak az a terve, hogy permanens választójogi minisztertanácsot szervezzen, amelybe a kormányban képviselt minden árnyalat bevonásával tárgyalnak a választójogi tervezetet. A választójogi kérdéseknek Vázsonyi Vilmos lesz a referense.

Új főispánok.

Egy politikai forrás szerint már emlegetik az új kormány főispánjait. Szó van többek között a következőkről: Szilágymegye: Wesselényi Ferenc báró, Kolozsmegye: Macskássy Pál, Kolozsvár: Teleky Ödön gróf, Hunyad: Barcsay Tamás, Szolnok-Doboka: Vass Béla gróf, Alsófehér: Bánffy Kázmér báró, Maros-Torda és Marosvásárhely: Kemény Arpád br., Biharmegye: Elek Gusztáv, Brassó: Mikes Zsigmond gróf, Kisküküllő: Kemény Akos báró.

Schatz Jakab dr.

rehabilitálása.

A temesvári katonai parancsnokság elismerése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A kötelességteljesítés és a háboru kitörése után megfeszített idegű munkásság mintaképe gyanánt ismerték és becsülték Schatz Jakab dr. ezredorvost, a nagyváradi csapatkórház és tartalékkórházak volt parancsnokát. A váradi katonai kórházak élelmezésénél felfedezett visszaélések, a letartóztatott Strasser Aladár és neje bűnügyi nyomozásának és tárgyalásának szövényébe tudvalevőleg belesodorták Schatz Jakab dr. ezredorvos nevét, aki ellen akkor meg is indult a vizsgálat és Nagyváradról Temesvárra helyezték át.

Emlékezéseik azok az izgalmas jelenségek, melyeknek Strasser, Aladárné ügyének tárgyalása során, mikor dr. Schatz Jakabot tanuként hallgatták ki, a nagyváradi királyi törvényszék volt színhelye. A tárgyalás, valamint a dr. Schatz Jakab ügyében lefolytatott katonai vizsgálat teljes rehabilitációjával végződött. Beigazolódott, hogy dr. Schatz Jakabnak az ő tízezer sebesült katona egészsége felett örködő orvosi munkája és emberfeletti adminisztratív teendője mellett nem maradhatott ideje az élelmezés tökéletes ellenőrzésére és így az ellene felmerült vádak alaptalanok voltak.

Nagyváradra azonban a rehabilitálás után sem tért vissza, hanem a temesvári helyőrségi kórházban végezte, mint helyettes parancsnok orvosi hivatását. Hogy milyen páratlan buzgósággal, annak bizonyosága az a Hess gyalogsági tábornok által aláírt katonai parancsnoksági parancsban közölt dicsérő elismerés, mely harctérre indulása előtt így emlékezett meg Schatz Jakab dr. érdeméről.

Militärkommando befehl (Präs. Nr. 142.)

Dr. Schatz Jakab elhagyja a katonai parancsnokság területét, hogy ohajtása szerint a harctéren a hadseregnél teljesítsen szolgálatot. Az ő tevékenysége, melyet mint kórházparancsnoksági főorvos Temesvárott kifejtett, most a befejezésnél olyan óriási siker képét tárja elénk, melyet az egyes ember csak egész ereje, nagy tehetsége, pihenést nem ismerő enerzsiája kihasználásával érhet el. Egyedül az utolsó évben a felülvizsgálatnál több mint a 3000 tiszt és 50.000 főnyi legénység betegségének megállapításánál bizonyosságot tett arról, hogy megfeszített erővel milyen nagy feladat teljesíthető.

Az ő rendkívüli kötelességtudása, amelyvel elképzelhetlen akadályokat osodás akarat-erővel tudott leküzdeni, valóban mintaszerűen, az ő katonarvosi tudásának és szolgálati tapasztalatainak tökéletessége, amelyeket ugyszólván virtuoz biztossággal és lelkiismeretességgel értékesített, az ő kiváló bajtársi együttérzése olyan mintaszerű katonarvossá tették akinek mostani működési terétől való megváltása nehezen pótolható irtt hogy maga után.

Ennek a mindenképpen kiváló katonarvosnak a legfelsőbb szolgálat nevében a legfelsőbb katonai parancsnokság dicsérő elismerését nyilvánítom. Hess m. p. G. d. I, Schatz Jakab dr. ezredorvost, aki most a harctéren teljesít hasonló buzgósággal szolgálatot, érdemei elismeréséül törzsorvossá léptették elő.

Egy aradi anya eszméje a polgármester figyelmébe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háborus viszonyok arra készítették az iskolák vezetőségeit: a kultuszminisztert s az egyházi főhatóságokat, hogy az iskolákat — gazdasági okokból — egy hónappal korábban zárják be, mint az békeidőben szokásos volt. A szülőknél ez sok gondot okoz, különösen azokban a családokban, ahol az apa katona s frontszolgálatot teljesít. Az anya, ha a gyermek már egy kissé felserdült, nehezen tud a kamaszodó fiúval bánni s annak helyes irányu nevelésére ügyelni. Az apa erős kezét és szigorúságát sok gyermek nélkülözi. Ezt tanúsítják az iskolák bizonyítványai is. Egészen üdvös gondolatot vet fel azért az alábbi „egy anya” aláírású levél, midőn szünidei foglalkoztató intézmények felállítását szorgalmazza. Ajánljuk e levelet Varjassy Lajos polgármester, mint iskolaszéki elnök és Kovács Vince kultúratanácsos figyelmébe.

Tisztelt szerkesztő ur! Már nem állom meg, hogy ne forduljak ismét önékhöz — s midőn ismét egy szülői gond megszüntetését szeretném elérni.

A háborunak sok keserve között nemu tolsó keserűséget tartogat számunkra a négy hónapi iskolai szünet s most mi anyák, törhetjük gondban öszülő fejünket, mit tegyünk a négy hónapi szünet alatt gyermekeinkkel, hogy a kötelességtudást, a tanulni vágyást, a hasznos foglalkozásra való törekvést bennük folytonosan fejlesszük s ernyedni ne hagyjuk. Azt tudjuk, hogy az iskola nevelése megkívánja a szülői háznak rendszeres munkáját is. E nélkül a legjobb tanuló szorgalma is lanyhul és lelki unalommal folytatja azünet után tanulmányait.

A gyermek még nincs abban a korban, hogy a háztartásban segédkezhessen, a kézimunka — tekintve, hogy immár három nehéz év óta csak kötünk iskolában és iskolán kívül — nem az a munka, mely hasznosan szorakoztatná.

S nekünk Aradon — nem jön senki segítségünkre abban, hogy gyermekeink, a drága tenniszjátékon kívül egyébhez is jussanak.

Az én gyermekeim, eddig még heti 3 órán át zongorázott, illetve ezenkívül naponta fél óráig gyakorolt; heti 3 órán franciául és 3 órán keresztül németül tanult. Ezenkívül napi néhány óra olvasással telt el. Egy kis séta és napi 6 óra az unalomé. Ezek azok a boldog gyermekek, kiknek tanulni lehet — kik mellett ott áll örzőként az anya. De hány van olyan, kinél az idő kellemes beosztását jelentené egy szünidei foglalkoztató kurzus. A svéd torna, a slójd munka, a kézimunka-iskola, a gazdasági foglalkozás (baromfi nevelés és ker-

tészet) mennyi hasznos, szép érzést fejlesztetne, — s mily kedves lenne, ha játszva tanulná meg a gyermek szeretni a munkát. Nem ártana megtanítani zsenge korukban őket arra, hogy a munka nemcsak hasznos valami — hanem lelkigyönyörűség.

Tanítónak és okos szülőknek nem kell ennek a hasznos foglalkoztatásnak előnyeit magyarázni.

Örölnék, ha levelemnek meg lenne az a hatása, hogy szülők és arra hivatott nevelők együtt állapítsák meg — a gyermekek korához, testi és szellemi fejlettségéhez szabott nyári foglalkoztatás szükségességét.

Kell — sőt „muszáj” — módot találni arra, hogy a gyermek testileg, lelkileg frissüljön, mielőtt iskolába kerül, mert nem igaz az, hogy a testi és szellemi erők ébrentartásával és fokozatos fejlődésével kimerül. Sőt újabb erőt gyűjt — az új játékaik révén.

Miután hiszem azt, hogy a szülők és tanítók ily irányú együttes működése szükséges és hasznos és hatásában kiszámíthatatlan, úgy érzem üdvös lenne ezeknek egy közös értekezlete; — ennek propagálása végett fordulok önöz szerkesztő ur.

Tisztelettel
„Egy anya”

Meghíusult

angol támadások.

Berlin, június 13. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Az Ypern hajlásban és a Douvé-től délre erős hullámokban folyt a tüzérségi harc. Warnetonól nyugatra délben egy angol támadás megsemmisítő tüzünk hatása alatt, csak kevés helyen jutott túl saját árkain. Az előretörő rohamhullámok összepontosított gyalogsági és tüzérségi védelmünkkel szemben, veszteségteljesen visszavonultak. Este hasonlóképp meghíusult ott az angoloknak újabb támadása. Az Arras-lenzi uttól nyugatra levő állásaink reggel hevesebb tűzhatás alatt állottak. Nagy angol erőket, amelyek a Souchez-patak északi partján megtámadtak bennünket és állásainkba benyomultak, erőteljes ellentámadással visszavetettünk. Az ezt követő elkeseredett kézigránát harcban rohamesapatunk az ellenséget egy, még kezén maradt betörési helyen szűkebb tere szorítottak.

A nemet trónörökös hadcsoportja:

Az Aisne arcvonal egyes szakaszain, a Champagnében és a Maas mentén átmenetileg élénk tűztevékenység.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Semmi ujság.

A keleti harctéren és a macedon arcvonalon nem volt különösebb harci tevékenység. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

EGYESULETI ELET.

(*) Előadás. Meller Rudolfné urnó, a „Budapesti Hadiárva Szakosztály” vezetője, június hó 14-én délután 6 órakor a városháza dísztermében a hadigondozás ügyében előadást tart. Az érdeklődőket meghívja a Nővédelmi Hivatal.

Lemondott a trónról a görög király.

— Saját tudósítónk teletónjelentése. —

Athén június 13. (Havas.) Konstantin király lemondott a trónról másodszülött fia, Sándor herceg javára.

Athén. Az Havas ügynökség jelenti: A tartalékosok csoportjainak törekvéseivel szemben, mely zavarkeltésre irányul, a király lemondásának híre ugylátszik Athénben nem idézett elő igazi mozgolódást. Hétfőn este kétezer tartalékos gyülekezett a királyi palota elé, hogy testével védje meg a királyt. A tisztiek kijelentették, hogy a hadsereg kész az eseményekre. E pillanatban nem jelentenek komoly eseményt.

Athén. A lemondott király elhagyta Görögországot, de senki sem tudja, hogy hová vitték.

Athén. Zaimis az új királynak ma benyújtotta a kormány lemondását. A Pireusban francia és angol csapatok szálltak partra. Zaimis és Genard angol parancsnok között megállapodás történt ezeknek elhelyezésére. Athéni táviratok szerint, amikor kedd éjjel Adenisabis fregatt kapitány, a királyi palota előtt felállított tartalékosok vezetője, felhatalmazást kért Konstantin királytól, hogy lemondását erőszakkal megakadályozhassa, a király kijelentette, hogy nem akarja, hogy csak egy csöp görög vér is

folyjon érette. Athénben különben nyugalom uralkodik.

Rotterdam. Athénből jelentik, hogy a minisztertanács Athén és Pheloponézus felett ostromállapotot hirdetett ki.

Bern. Párisból jelentik: Az entente megtagadta Konstantin királynak, hogy a háboru befejezése előtt olyan országban tartózkodjék, amely nem áll az entente szuverenitása alatt.

Hága. Az angol lapok jelentéséből kitűnik, hogy Dusanis és több más németbarát görög politikus védelmi szervezeteket készítenek elő. Felszólították a tartalékosokat, hogy ragadjanak fegyvert az entente csapatok ellen.

Lugano. A Stelani-ügynökség athéni jelentése szerint Zaimisz miniszterelnök a következő levelet intézte Gonardhoz az entente csapatok parancsnokához:

Mint hogy tegnapi jegyzékében excellenciád kívánta Konstantin király lemondását és utódját is megjelölte, megbízást nyertem közölni excellenciáddal, hogy a király őfelsége, aki mindenkor csak országának érdekeit vette figyelembe, elhatározta, hogy a trónörökösrel együtt elhagyja az országot. Utódjául Sándor herceget designálta.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Rózsa Lajos és a határrendőr.

Rózsa Lajos, az Operaház kiváló baritonistája, kinek tegnap olyan szenzációs sikere volt a Zita-koncerten: Temesváron keresztül utazott Aradra. Alig indult el a vonat Temesvárról, megjelent a kocsiban egy zordon határrendőr s igazolásra szólította fel a művészt. Rózsa, akinek fogalma sem volt az arad-temesvári igazolvány kényszerről, — zavartan kapkodott a zsebeihez:

— Kérem, én Rózsa Lajos operaházi tag vagyok.

— Meglehet, kérem, — válaszolt a határrendőr, — de én mégis kérem az igazolványát, mert különben Szentandráson leszállítom uraságodat.

Rózsa kétségbeesett:

— Atyaisten és minden szentek, mit csinállok én Szentandráson és mit csinálnak nélkülem Aradon — s kérlelni kezdte a határrendőrt.

— De nézze kedves rendőr bácsi, én csakugyan Rózsa vagyok, ha nem hiszi: elénekelem magának a Toscát, a Rigolettot — hallgassa csak s ezzel Rózsa rákezdett egy operáriára, kieresztette hatalmas hangját, hogy csak úgy rezegtek a vasuti kocsik falai.

— Elhiszi most már, hogy én vagyok Rózsa Lajos operaházi tag?

— Igenis Rózsa ur, elhiszem, hiszen én már Budapestről ismerem a művész urat, de parancs — parancs: miután hivatalosan nem méltóztatott írásban igazolni magát: sziveskedjék leszállani a vonatról.

— Ember, megajton riadt most fel sötéten Rózsa, van igazolványom! s tárcájából előkotorászott egy arcképes jegyet, melyen a következő sorok állottak:

„Arlatkerti igazolójegye — Rózsa Lajos ur részére!”

A határrendőr elolvasta, mosolygott, szalutált s így jutott el a művész Aradra a Zita koncert hangversenyére.

Első osztályu vaskereszt — a szabónason.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi katonai rendőrségre ma egy fiatal aradi katonát kísérték be, aki gyerekes kedvtelésből először mint álzászlós, majd mint többszörösen kitüntetett hős grasszált a város utcáin.

Nagy Imre az aradi 33. gyalogezred hadnagya a Thököly-téren találkozott az álhőssel, aki közönséges katonaruhában, mellén az arany, a másodosztályu ezüst vitézségi éremmel és egy elsőosztályu vaskereszttel haladt egy leány mellett.

A hadnagynak különösen az tűnt fel, hogy a katona elsőosztályu vaskeresztet viselt baloldalán, holott azt majdnem kizárólag törzstisztek kapják és jobb oldalukon viselik. Nagy Imre megszólította a katonát, hamar kocsiba ültette és a katonai rendőrségre vitte, ahol átadta Márk Ferenc és Institoris Ferenc hadnagyoknak, a katonai rendőrség parancsnokainak.

Rövid faggatás után a katona elmondta, hogy Pintér János a neve, a 2. honvédegyalozred közlegénye s a frontról bevásárlás céljából 14 napra hazajött Aradra. Békében szabónas volt és a fronton is műhelyben dolgozik. Bevallotta, hogy amikor hazajött, tiszthelyettesi rangot varrt fel galléjára, amit betakart s így jelentkezett a katonai parancsnokságnál. — A gallér sarka azonban kilátszott és az elárulta Pintért. Letartóztatták, de miután megállapították, hogy széllámosságot nem követett el, jegyzőkönyv felvétel után szabadon eresztették. Ezután érmeket vásárolt, mert mindenáron azt akarta, hogy ismerősei előtt imponálhasson.

A katonai rendőrség megindította a nyomozást, hogy nem követik-e el széllámosságot és a vizsgálat befejezéséig letartóztatásba helyezték.

Érdekes vita az aradi kamara házvétele körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Írtunk már arról, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamara a szomszédságában az Apponyi Albert körut 10. szám alatt lévő egy emeletes épületet, amelyben most a m. kir. kulturmérnökség működik és amely épület a város tulajdona, hetvenezer koronáért meg akarja vásárolni. A városi tanács azzal a javaslattal terjesztette a mai közgyűlés elé, hogy a város százezer koronáért engedje át a kamarának ezt az épületet.

A tanács javaslata ellen elsőnek Koromzay Frigyes szólalt fel, aki kijelentette, hogy bár a kereskedelmi és iparkamara működése minden tiszteletet és megbecsülést megérdemel a város részéről, azonban mégsem tartja helyesnek, ha a közgyűlés a kamarának eladja az épületet. A m. kir. kulturmérnökség, amely a szennyvízesatorna szűrőkészüléket, díjtalanul tartja rendben a városnak, már husz esztendő óta bérlí az épületet. Legalább is ildomos volna, ha a város először a földművelésügyi minisztériumnak ajánlaná fel ezt az épületet és csak ha az nem reflektál az ingatlanra, akkor adja el a kamarának.

— Építsen az állam a saját hivatalai számára! — szolt közbe Hegyi Albert.

— Dehogy veszi meg a földművelésügyi minisztérium ezt az épületet — hangzott minden oldalról.

Koromzay Frigyes ezután azt javasolta, hogy a város intezzen kérdést a földművelésügyi minisztériumhoz mielőtt a tanács javaslatát elfogadná és ha a minisztérium nem hajlandó megvenni az épületet, akkor folytasson tárgyalásokat a város a kamarával az épület eladását illetőleg.

Faragó Rezső reflektált Koromzay fejtegetéseire és rámutatott arra, hogy a kereskedelmi és iparkamarának egyáltalán nincs szándékában a kulturmérnökséget kistegezőlni.

— Nem kell attól tartani, hogy a kulturmérnökség hajlék nélkül marad, mert hiszen a várossal kötött szerződése értelmében 1919-ig megmaradhat az épületben és akkor átnehet a hatatufás földművelésügyi palotába, amelyben olyan nagy és üres helyiségek vannak, hogy a kulturmérnökség kényelmesen el tud ott helyezkedni. Tévesnek mondja Koromzaynak amaz állítását, hogy a kereskedelmi és iparkamara „virágzó testület.” A kamara nem hasznathajtó vállalkozás, hanem azt a törvény alapján a kereskedők és iparosok tartják fenn, mert arra sohasem volt olyan óriási szükség, mint épen a háboruban. A kamara a városnak a háboru alatt olyan óriási szolgáltatásokat tett és mondhatni segédhivatalává vált a városháznak, hogy most a város csak kis mértékben rója le elismerését, ha a kamara kérését teljesíti. A városnak nem hivatása, hogy ingatlanokkal spekuláljon. Figyelembe kell venni, hogy Debrecen és Temešvár, ahol a kamarák gyönyörű palotákkal rendelkeznek, igazán nagy áldozatokat hozott a kamarák érdekében és Arad városa feltétlenül méltányosságot cselekszik, ha ezen a téren követi a többi városok példáját. Az aradi kamarának most terjeszkednie kell, mert tevékenysége, megszorított ügyforgalma szükségessé teszi ezt. A várost egyáltalán nem éri veszteség akkor, ha a kamarának átengedi a kért összegért a szóbanlévő ingatlan.

— Teljes mértékben hozzájárulok — mondta Múlek Lajos dr. — az előttem szóló fejtegetéseikhez, mert a kereskedelmi és iparkamara különösen a háboru alatt valóban rendkívül nagy szolgáltatásokat teljesített a város szá-

mára és minden fontosabb közügyben támogatta tanácsaival, munkásságával a várost. A kulturmérnökséget szépen el lehet helyezni a földművelésügyi palotának abban a helyiségében, ahol a város lizthivatala volt. (Derűtség.)

Just Ferenc azzal kezdte felszólalását, hogy nagyon nehéz helyzetben van ama ragszkodásnál és őszinte tisztelettel fogva, amellyel a kereskedelmi és iparkamarával szemben viseltetik, mert a kamara valóban elismerésre méltó tevékenységet fejt ki.

— Véleményem szerint azonban — folytatta Just — nem cselekszik méltányosan a törvényhatósági bizottság, ha a szintén önzetlenül dolgozó kulturmérnökséget kiköltöztetik abból az épületből, amelyben már husz év óta tartózkodik. A kamarának a Simonyi-uteában van még be nem épített telekrésze, használja fel azt, ha terjeszkedni akar.

— Az kicsi! — hangzott közbe.

— Különböző is célszerű volna megkérdezni a kulturmérnökséget, hogy hajlandó-e magasabb bért fizetni és igenlő válasz esetén magasabb bér ellenében meghagyni őt az épületben, mert ezzel a város jövedelmét szaporítaná, ami szintén figyelmet érdemel most, amikor a városnak sok a kiadása.

Varjassy Lajos polgármester kijelentette, hogy háltatlanságról a kulturmérnökséggel szemben szó sem lehet akkor, ha a város eladja a kamarának ezt az épületet.

— A földművelésügyi palotában hatalmas termek állanak üresen — mondta a polgármester — a vendégszobákban jól el lehet helyezni a kulturmérnökséget, mert hiszen a hivatal vendégei a szállodákban jó szobákat kaphatnak. Ez tehát megdönti azt az érvet, mintha a város kínos helyzetbe hozná a kulturmérnökséget. A városnak nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kamara hosszú esztendő óta igazán nagy szolgálatot tesz Arad közönségének, mert minden fontos ügyben támogat bennünket és mi igen sűrűn igénybe is vesszük önzetlen szolgálatait. Ha a város átengedi százezer koronáért az épületet, akkor részben honorálta a kamara szolgálatait. Meggyőződéssem azonban, hogy ha bármiképen dől el ez a kérdés, ez nem fogja megzavarni azt a valóban harmonikus viszonyt, amely a kamara és város között fennáll és amelynek fennmaradása feltétlenül kívánatos. Tudjuk, hogy a város minden kezdő intézményt támogatni szokott, nem volna méltányos, hogy ezt az intézményt ne támogatassuk fejlődési utvonalaán. A kamara annak idején ingyen telket kapott a várostól hivatali épülete számára, tehát most, amikor a kamara a fejlődés útján van, méltányos, hogy támogassuk. A kamara még akkor is kedvező áron kapja meg ezt a házat, ha a város százezer koronáért engedi át, tehát elfogadásra ajánlom a tanács javaslatát.

Reisinger Sándor kijelentette, hogy a kamara kérése méltányos. Ha annak idején, amikor a kamara megkezdte működését, ezt a telket is kérte volna a várostól, ezt is megadták volna neki, így tehát a város csak következetes marad önmagához, ha teljesíti a kérelmet, akkor, amidőn a kamara fejlődni akar; fejlődése városi érdek; amidőn tudjuk, hogy egyáltalán nem nyereszkedési szándékkal akarja megszerezni az épületet, kérelmét el kell fogadni.

Végül Szathmáry János szólalt fel és kijelentette, hogy őt legelőszörba a város érdeke irányítja és ha a város harminc, vagy öt-

venezer koronával többet kaphat, akkor aszerint kell cselekedni, amint anyagi érdekei parancsolják. Koromzay indítványát támogatja.

Varjassy polgármester ezután szavazásra tette fel a kérdést és a közgyűlés negyvennégy szavazattal elfogadta a tanács javaslatát, tehát hajlandó az épületet százezer koronáért a kamarának átengedni.

Döntött a panasz bizottság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi hadifelügyelet alatt dolgozó gyárak munkásainak kérelmére a honvédelmi miniszter által designált katonai panaszbizottság máj 31. napon úgy a Marta gyárban, mint a Waggongyárban lefolytatta és egyúttal be is fejezte a vizsgálatot. A bizottságban, amelynek elnöke Hunke Lajos vezérőrnagy, résztvett a vasmunkások szervezetének titkára Horoviz Gábor, a magyarországi munkás szakszervezetek kiküldötte, Malasits Géza, a szociáldemokrata párt másodtitkára, valamint Mihálik Jenő udvari tanácsos is.

A vaggongyárban ma reggel hirdették ki a döntést. A munkások főkvánása tudvalevőleg itt az volt, hogy drágasági pótlékukat hatvan százalékkal emeljék föl, tehát a mai husz százalékról nyolcvanra. Továbbá, hogy a legutóbb kapott előleget — minden munkásnak két heti fizetését —, mely az egész gyárban körülbelül 100,000 koronát tesz ki, engedjék el nekik. A bizottság tanácskozás után ezt a kérelmet nem találta teljesíthetőnek, ellenben főkvánásukat jogosnak találva, annak részben eleget tett: a munkások drágasági pótlékát 20 százalékról 60-ra, azaz 40 százalékkal fölemelte.

Kérték továbbá a munkások az akkordberek fölemelését is, ezt a kérelmet azonban a bizottság egyelőre — a vaggongyárnak a Máv.-val fennálló régi szerződéseire való tekintettel, — nem találta teljesíthetőnek. Csak ha az újabb szerződések létrejönnek a Máv.-val, akkor fogja majd ez vita tárgyát képezni. A liztkérdésben a bizottság nem döntött, mivel erre nem kompetens.

A vaggongyár részéről Hoffmann Adolf igazgató és Vigyázó László főmérnök vettek részt a tanácskozáson, melyen Hunke Lajos vezérőrnagy elnökölt. A munkások részéről designált bizalmiférfiak vettek részt. A tanácskozás a vaggongyárnak igazgatósági szobájában folyt le és tegnap reggel 9 órától tegnap estig tartott. Ma reggel hozták meg a határozatot, amelyet a bizalmiférfiak közöltek a munkásokkal.

A Marta-gyárban megkezdett tanácskozáson a bizottságban a gyárat a budapesti igazgatóság részéről Bözörményi igazgató képviseli. A munkások követeléseit bizalmiférfiak terjesztették elő. Itt a követelések szintén az akkordárak és a drágasági pótlék fölemelésére vonatkoznak. A tárgyalásokat a Marta-gyárban még nem fejezték be.

A panaszbizottság működése és meghozott határozata nyomán a munkásság hangulata általában nagyon kielégült. Meg voltak elégedve a döntéssel, mert éppen főkvánásuknak, a drágasági pótlék fölemelésének teljesítésétől tették függővé a további magatartásukat.

VAROS ES MEGYE.

Jegyző választás. Magyarád község jegyzője Popeszkú János 32 évi szolgálat után nyugalomba vonult. — A megüresedett állást Hanthó Jenő dr. járási főszolgabíró a napokban töltötte be Megválasztották. Angalina József Kövesd község jegyzőjét.

Két diakkisasszony szerelmi drámája.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Berlinből jelentik: Az elmúlt éjszaka Berlinben két véres szerelmi dráma játszódott le és érdekes véletlen, hogy mindkettőnek hősnője orosz diák kisasszony.

Az egyik tragédia színhelye a Chaussee Stresse 105. számú ház. Itt lakott Jajkowsky Leonora 20 éves egyetemi hallgató, akinek már hosszabb idő óta viszonya volt egy nagykereskedő fiával, Eigert Vilmossal. A fiatal ember most, mint őrzető szolgált a harcúterén és gyakran kapott névtelen leveleket hazulról, amelyek teljesen feldúlták lelki egyensúlyát. Habár meg volt győződve arról, hogy barátja igen tisztességes ur, aki menyasszonyának tekinti magát és soha sem adott okot még a gyanúsításra sem, mégis féltékenykedni kezdett és elhitte, hogy míg ő a harcúterén küzd, a nő más is megajándékoz kegyével.

Századparancsnok, aki tudott a fiatalember szerelmi viszonyáról, mert ismerte őt a polgári életből, lévén a berlini kereskedelmi és iparkamarának tisztviselője, vigasztalni igyekezett Eigert és többször elutasította szabadság iránti kérését. Minthogy azonban a hadseregparancsnokság rendelkezése bizonyos időben mindenki szabadságolanda a frontról, Eigertet is haza kellett engednie. A parancsnok táviratilag értesítette a szülőket az eddig történetéről és figyelmükbe ajánlotta, hogy vigyázzanak fiukra.

A fiatalember tegnapelőtt este érkezett meg Berlinbe és felkereste barátját lakásán. A szerelmes pár eleinte nyugodtan beszélgetett, azonban Eigert csakhamar szemrehányással illette menyasszonyát és eközben olyan izgalomba jutott, hogy revolvért rántott és egy golyót lőtt a leányra. A lövedék Jajkowsky Leonora alsó testébe furódott, de még volt annyi ereje, hogy kivánszorgott a lakásból és segítségért kiáltott. A ház lakói rendőrt futottak, de mire a rendőri bizottság megérkezett, a fiatal nagykereskedőt már csak holtan találták a padlón. Golyót röpített a szájába. A súlyosan megsérült urleányt beszállították a Wirehow kórházba, ahol megoperálták.

A második szerelmi tragédia hátterét egy Odesszából származó rendkívül gazdag ur leány szerelmi regénye alkotja, aki a berlini egyetem orvostanhallgatója volt. Schechter kisasszony, aki egy berlini penzióban lakott, menyasszonya volt egy igen gazdag berlini ügyvédnek, azonban ezt nem szerette, hanem szerelmi viszonyt tartott a Párisban született, Heimann Bernát nevű diákkal, aki szüleinek Friedenauban lévő lakásán lakott. Oly nagy volt a szerelem a két fiatal között, hogy hitük szerint egymás nélkül élni nem tudtak volna. Schechter kisasszony levelet kapott a vőlegényétől, aki Kölnben teljesített katonai szolgálatot és jelezte, hogy néhány napi szabadságra hazaérkezik Berlinbe. Az ur leány, akinek Odesszában lakó szülei Oroszország legnagyobb olajgyárosa, a háború előtt édesatyja kényszerítő befolyására jegyezte el magát az ügyvéddel. Mint-hogy nem akart Berlinből távozni, noha ezt a német hatóságok lehetővé tették számára, Odesszából az az intézkedés érkezett a leány apjának, hogy az ügyvédet a berlini bankhoz, hogy az szüntesse be a fizetést. Az orvosnővendék halála sem akart arról, hogy vőlegényével találkozzék és noha barátjának szülei rábeszéltek arra, hogy várja be az ügyvéd látogatását és ha lehet lépjenek házasságra, mert ők már, akik maguk is szegény emberek, tovább támogatni nem tudják, ezt is elutasította. Schechter kisasszony és Heimann Bernát néhány nappal ezelőtt elmentek a fiatalember szüleinek lakására, mint

most kiderült Charlottenburgban egy szállodában béreltek szobát. Tegnapelőtt este bort vittek fel a szobájukba, amelybe sztrichpint tettek. A mérge mindkettőjüket megölte. Tegnap reggel holan találta meg a szálloda személyzete a két fiatal ágyaikban.

Aradiak nyaralási örömei.

(Legjobb nyaralóhely — Arad!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nyaralni! Nyaralni! Ez most a jelszavuk azoknak, kiknek tárcáját nem apasztotta meg teljesen a háborús közélet. S ezer nehézség ellenére is hosszú karaván vonul ki Aradról, hogy milyen sikerrel és milyen körülmények között, az alábbi kis két történet mutatja:

I.

Zádor Imre gépüzemgépítő hete óta gondterhelt arccal járt-kelt a városban. Látszott, hogy gondolkodik, töpreng és bánkodik. Bánatában minden igaz ok nélkül fel-fel száljt saját lógzósére, de egy-egy felesillanó új ötlet azonnal le is szállította arról s ilyenkor Zádor nyargalva ment haza s már a kapuból kiáltotta:

— Megvám! Marília vagy Előpatak . . .

— Edes fiam, az ötleted használhatatlan, a kis babának árt a marillai levegő. Előpatakra pedig csak gyomorhurutosok mennek.

Másnap új ötlettel érkezett haza Zádor, harmadnap szintén, de tervei mindannyiszor csufos hajótörést szenvedtek. Végre a családi tanács állapította meg a bűvös szót:

Balaton! Előkerült a térkép s a fürdő lexikon s megállapodtak a Balaton egy ismert s kies helyén.

— Nagyszerű, a Zsiga bácsi már ott nyaral, azonnal sürgönyöznék neki, egy hét múlva indulunk.

Ugy is történt. Zsiga bácsi távirata megérkezett: „Pompás lakás, két szoba, konyha. havi 700 korona, potomság, jöhettek”.

Zádor kissé busan vakarta meg a fejét.

— Havi 700 korona! Potomság! Mi baja van a Zsiga bácsinak!?

Pár nap múlva felpakkolt a kis család, utravalónak 14 ládat vittek, aztán felültette Zádor a kocsi a feleségét s a kis babát, megkérte az anyósát, hogy ő is üljön melléjük, ő maga felült a bakra s aztán ki az állomásra. Pokoli hőségben történt az utazás s midőn a balatoni fürdőhelyre értek, mindnyájan felsőhajtottak:

— Csak hogy itt vagyunk!

Keresték a lakást, s végre meg is találták künn a fürdőhely szélén. Szegényes kis putri, nedves falak, kis ablakok s egy cseppet sem látszott kívánatos nyaralóhelynek. De azért csak bementek, s amit láttak, elszörnyűködve mondták el idehaza.

— A falakon nem volt vakolat, de ez a legkisebb hiba lett volna. A vakolat helyén azonban annyi elősdi mászkált, amennyit egyhamar egy természettudós sem látott együtt. Megriadva menekültünk ki a „nyaralóból” és minden gondolkodás nélkül siettünk vissza Aradra, s miután már a hétszáz koronát a lakásért ugys kifizettük, úgy vesszük a dolgot, mintha le is nyaraltuk volna, s ismerőseinknek bátran mondhatjuk, hogy nyaralásról mi már megedződve és felfrissülve tértünk vissza Aradra, melyet most fogunk csak igazán megbecsülni.

II.

A másik történet szintén hétszáz korona körül forog. Vörös Henriknek messze volt a Tátra, s nem nyujtott elég komfortot a Balaton s így arra határozta el magát, hogy a Margitszigetre megy nyaralni. Az elhatározás könnyű volt, a kivitel elé azonban óriási akadályok gördültek. Szobát kapni a Margitszigeten annyira, mint megütni az osztálysorsjátékban a főnyereményt. Nincs az a lánckereskedelem, amely olyan kembinált összetételű volna, mint egy-egy ilyen szobának a tulajdonjoga. Van itt első albérlő, másod albérlő, felbérlő, kiadó, s ez mind sok adóval jár, amint azt Vörös Henrik a legutóbbi napokban tapasztalhatta is.

— Szoba tetszik? Szólt az egyik ur, akihez utasították. Hja, nekem volt, de most tessék a Beliczai urhoz fordulni, aki átadta a szobát a sógora keresztapjának, s miután az meghalt, a keresztleánya nagynénjének van első jogigénye erre a szobára.

Beliczai a Károly-köruton lakik, a sógora Budán, a keresztleánya Nagytétényben, a sógora pedig Gyöngyösön égett le. Vörös Henriket mindez nem rettentette vissza, elment a Károly-körutra, levelet küldött Budára, sürgönyözött Nagytéténybe, száz koronát adott a gyöngyösi tűzkárosultak javára, amíg végre megkapta a következő levelet:

„Mélyen tisztelt nagyságos ur! A Beliczai ur keresztapjának dedunekája figyelmeztetett arra, hogy nagyságodnak a Margitszigeten szobára van szüksége. Miután a dedunokának jelenleg ischiása Pöstyénben eszik iszapot, a szobát oly feltétellel adta keresztleányának, hogy az én bölcs beleegyezésem nélkül ebben a tekintetben nem határozhat. Miután az én bölcs beleegyezésem reális alapokon nyugszik, tisztelettel vagyok bátor kérni nagyságodat, hogy e bölcs beleegyezés megnyerése fejében postafordultával címemre hétszáz koronát méltóztatassék küldeni. A szoba ára egyébként naponta hat korona. Kiszolgálás nincs, beleszámítva nincs, más egyéb nincs, a szunyogokra ne tessék ügyelni. Mély tisztelettel: Zebulon Odön ügynök.”

Vörös Henrik elküldötte a hétszáz koronát, s most elindul nyaralni egy szobába, amelynek ára napi hat korona, de a szunyogok nincsenek beleszámítva.

Június 26.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Jól jegyezzük meg magunknak ezt a dátumot: június 26. — Június 26-ig hosszabbították meg ugyanis, a hadikölcsön aláírásának a terminusát, igen helyesen azért, hogy elég ideje, módja, alkalma legyen azoknak is a hatodik hadikölcsön aláírására, akik ezt mindmáig, bármely okból nem teheték. Már most: ime adva van az alkalom. Június 26-ig jegyezhető a hatodik hadikölcsön és most már senki sem mondhatja majd: nem volt időm, másfelé voltam elfoglalva, lekéstem az aláírási terminussal. Mindenkinek van most már és kell, hogy legyen ideje: június 26-ig mindenki úgy rendezheti a dolgát, hogy ezt a köteletségét haladéktalanul teljesíthesse — és aki most mégis lemaradna: az magára vessen azért a szemrehányásért, ami igen erős és érzékeny formában érheti majd, ha tudomására kerül, hogy nem jegyezte a hatodik hadikölcsönt. A bankok, pénzügyintézetek, postahivatalok, adóhivatalok stb. változatlan formák között, ezernyi megkönnyebbítéssel teszik lehetővé a jegyzést mindenkinek. Nem kell nagyobb centrumokba elfáradnia senkinek. Ott a helyszínén, a maga községében jegyezhet mindenki, melyben egy lépést sem kell ezért utaznia, egy percig sem

kell ezért halogatnia a jegyzést. A bankok, pénzüzetek ezután is, mint eddig, a legnagyobb készséggel, előzékenységgel adnak előlegeket a jegyzésre, 100 koronás hadikölcsön kötvényt bárki már 22.50 koronával jegyezhet és a teljes kifizetés mellett, 96.50 korona a kötvény ára. Az alkalom adva van és joggal remélhetjük, hogy június 26-áig most még csak népszerűbb lesz az a jelző: hogy jegyezzük a hadikölcsönt!

Aradon ma a következő jegyzések történtek:

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál ma 17950 koronát jegyeztek. Az összes jegyzés enél a pénzüzetnél: 1,075.250 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál: Eleki Első Takarékpénztár 25.000, Ruzs Vendel 900, Buczurka József Zarándbányai jegyző gyűjtése 2900, Tóth Mihály 2000. összes mai jegyzés 28,800, összes eddigi jegyzés: 1,758.900 korona.

Az aradi állami gyakorló elemi népiskola a hatodik hadikölcsönre 31.000 koronát jegyezt.

Aradi család testvérgyilkos sarja.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A bécsi büntető bíróság — mint tudósítók telefonálja — tegnap egy Aradról elszármazott család züllött tagja felett ítélt, aki azzal a súlyos bűnnel terhelt áll a bírák előtt, hogy nővérét, egy rendőri felügyelet alatt álló leányt, megfojtotta és kirabolta.

Mint a vádiratból kitűnt, 1891-ben költöztek el Aradról Wiesel Károly szijgyártó mester és neje három gyermekükkel együtt és Sopronban telepedtek le. Ez év január 24-én a Wöllersdorf felé vezető út mellett egy gödörben egy fiatal nőszemélynek hulláját találták, amely feltűnően volt felöltöztetve. Noha szigorú tél volt, a lábán kivágott lakcipőt viselt, a testét vékony selyem ruha takarta és egy fekete plüss kalap feküdt mellette. A hullát megtalált csendőr orvost hívott és ez megállapította, hogy külső erőszakos beavatkozásra következő jelek nem találhatók a testen. A hatóság arra következtetett, hogy a nő, akinek a hulláját megtalálták ülő helyzetben a hóban, valószínűleg a lőszergyárban dolgozott és itt állapotban tévedt el az uton és bukott a gödörbe. A személyazonosságát nem tudták megállapítani, azonban a sajtóban közzétett személyleírás nyomán a hatóság abba a helyzetbe jutott, hogy mégis kiderítette a hulla kilétét. Megállapították, hogy azonos a 28 éves rendőri felügyelet alatt álló Wiesel Máriával, aki állandóan Sopronban lakott. A rendőrség az utóbbi helyen kezdett nyomozni és kiderítette, hogy a leány nővérével, férjzett Frey Jánosnéval és ennek barátjával, Kohl Ferencel január 20-án együtt volt Sopronban és onnan mind a hárman együtt távoztak. Wiesel Mária többé nem is tért oda vissza.

Február 10-én a csendőrség letartóztatta Frey Jánosnét és Kohl Ferencet, mert őket gyanúsította a leány meggyilkolásával. Az asszony alhatatosan tagadott, noha bebizonyították, hogy nővérének ékszereit ő zálogosította el Wiener-Neustadtban, ellenben Kohl Ferenc töredelmesen vallott.

— Lelkiismeretem és a megbánás késztet arra — mondotta — hogy vallomást tegyek és beismerjem, hogy

Frey Jánosnéval együtt álmában fojtottuk meg Wiesel Máriát,

hogy ékszereit elraboljuk. A gyilkolás közben egy szót sem szoltam Freynéhoz, jelekkel dolgoztunk. Miután megfojtottuk a leányt, egy gyermekocsira tettük, kivittük arra a helyre, ahol megtalálták és mi dobtuk azt gödörbe. Freyné azután is állhatatosan tagadott, sőt azt mondotta, hogy tiltakozott a megfojtás ellen, de engedett annak a parancsoknak, hogy a gyermekocsit készítse elő a hulla elszállítására.

Kohl a vizsgálati fogságban meghalt.

A bíróság előtt a vádlott nő elmondotta, hogy nővére, aki Sopronban élt, egy nap fiak-

kerben érkezett meg Wiener-Neustadtba. Abban állapotok meg, hogy Kohllal együtt

leutaznak Aradra, hogy Wiesel Mária itt megtakarított pénzéből házat vegyen,

ott telepedjék le, abban a hiszemben, hogy ott senkiségi ismeri és tisztességes életmódot kezdhet, mert már megunt az erkölcstelen életet. Ez év január 20-án Kohllal együtt el is utazott Sopronba, hogy az aradi utat megkezdjék, a nővére azonban azt mondotta, hogy egy pár napi halasztást szenvedett az utazás, mert a soproni bank csak tizennégy nap felmondás után hajlandó megtakarított pénzét kifizetni. Ekkor abban állapotok meg, hogy mind a hárman Wiener-Neustadtba utaznak és egy-két napi ott tartózkodás után Wiesel Mária ismét visszatér Sopronba. A meggyilkolt magára vette több ezer korona értékű ékszerét és átöltözöközés közben Kohl az ékszerekre mutatva így szólt:

— Ezt mi nagyon jól használhatnók. Ha nekünk ennyi kincsünk volna, nem lenne gondunk.

— Nekem nem kell az ilyen ékszer, amit olyan életmóddal keres valaki, mint a Mari. válaszoltam én. A nővérem, aki egy kicsit nagyot hallott nem hallotta ezt a beszélgetést. Elutaztunk Sopronból és még aznap este elmentünk egy vendéglőbe, ahol a nővérem Kohllal táncolt is. 11 órakor tértünk haza s mikor a nővérem csakhamar elaludt, Kohl ismét így szólt hozzám: Mégis csak jó lenne megszerezni ezt a sok ékszert. Ez ellen tiltakoztam. Hajnalban arra ébredtem, hogy a nővérem gyenge hangon így szól:

— Testvérem segíts. Gyorsan felugrottam, lámpát gyújtottam, láttam hogy Kohl a nővérem mellett a földön térdel.

Mikor nővéremet megapogattam, az már nem tudott mozdulni.

— Mit tettél? kiáltottam Kohlra, aki górombán rámkialtott, hogy tartsam a számat, mert különben én is így járok. Súlyos szemrehányást tettem neki, mert a nővérem amíg élt nagyon bőkezűen támogatót. Erre Kohl arcul ütött és azt parancsolta, hogy hozzam be a gyermekocsit, majd pedig felöltöztettük a hullát. Selyem bluzt adtunk rá és lakk felcipőt.

Elnök: Maga még meg is fésülte a halottat.

Vádlott: Nem, Kohl fésülte meg, aki a plüss kalapot is a fejébe nyomta.

Vádlott ezután megmutatja, hogy a bűnjelként a bíróság előtt álló gyermekocsiba miként helyezték el a holttestet és azt mondja, hogy a kocsit Kohl egyedül tolt az uton, egyedül emelte ki abból a hullát és a gödörbe ültette. Ő ezt nem tudta nézni, elfordult és sirt. Kohl azzal igyekezett őt megnyugtatni, hogy az ő anyját is meggyilkolták és a rendőrség sohasem tudta kézrekeríteni a gyilkost.

Elnök: Most maga mindent Kohlra hárít és mondhat róla, amit akar. Ő halott és az ajkai örökre elnémultak.

A bíróság éjjel fél tizenkettőkor hirdette ki az ítéletet. Freynét tettestársként bűnösnek mondotta ki nővérének meggyilkolásában és nyolc évi fegyházra ítélte, egyúttal kimondotta azt is, hogy Wiesel Máriának a Soproni Gazdasági Takarékpénztárnál betétkönyvben elhelyezett harminckétezer korona vagyonát nem örökölheti.

Vádlott: Én meg fogok halni a fegyházban, csak azt kérem a bíróságtól, hogy egyetlen leányomat, aki most hat éves, küldjék Aradra az árvaházba és ő kapja meg a meggyilkolt nővérem pénzét.

Elnök: Efelett nem a bíróság, hanem majd az illetékes árvaszék fog valószínűleg dönten.

Eltűnt a cseresznye a piacról

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi piacról ma reggel értéketlen módon eltűnt a cseresznye és a földi eper, jóllehet ezeknek a gyümölcsöknek most van a főszezonja. Semennyiért nem lehetett volna egy szemet sem találni, ami a közönség körében nem kis föltűnést keltett és különböző kombinációkra adott alkalmat. Azt gondolták, hogy ismét az ármaximálás volt az, ami ezt a csodálatos eltűnést okozta.

Az Aradi Közlöny munkatársa, hogy a mostanában nem is olyan szokatlan tünteménynek végre járjon, Green Nándor főkapitányhoz fordult felvilágosításért. A főkapitány kijelentette, hogy ő nem maximálta és nem is maximálhatta az árakat, mert a maximális árak megállapítása nem a rendőrség, hanem a törvényhatóság fejeének, a polgármesternek hatásköréhez tartozik. Tény azonban az, hogy utasította a piaci ügyeletet tartó rendőrtisztviselőket és rendőrközvegeket, hogy azt a szemérmetlen uzsorát ami az utóbbi napokban a gyümölcs és főzélék piacon az eddigi horribilis árakat is megszégyenítő módon garázdalkodott ne tőrjék. Így például meg hagyta, hogy egy kiló cseresznyéért 2 koronánál többet kérni nem szabad. Ezért azután a kofák és termelők a helyett, hogy árúkat a piacra hozták volna, egyes magánházakat, különösen olyan ismerős helyeket kerestek fel, ahol tudták, hogy termékeikért minden árat megkapnak. Természetesen ha ilyen módon sikerül azokon túl adni, nem fog kikerülni a piacra. Ha a közönség vagyonszámabb része ezt a főkapitány által eléggé el nem ítélt eljáráslehetetlenné tenné az által, hogy otthon sem vásárolna a tőrhetőnél magasabb árakon, tekintve, hogy ugy a cseresznye, mint a földi eper, gyorsan romló áru és így sokáig otthon tartani nem lehet, az újra kikerülné a piacra. Ehhez azonban, ismerve a mi közönségünk tehetősebb részét, nincsen semmi remény. Valószínű, hogy a közeli napokban ugyanez az eset fog megtörténni a zöld borsóval, amelyért szintén tőrhetetlen árakat kérnek.

Nincs az az erős szó, amely elég súlyos lenne azok elitélésére, akik maguktartásával és eljárásukkal elősegítik az élelmiszer, különösen a piaci uzsorát. A romlandó árunak el kell aznap kelnie és ha a közönség csak felényire lesz olyan kitartó, mint amilyen az áru-uzsoras, akkor ő marad a győztes.

Jegyezzünk hadikölcsönt, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

Arad városi hivatalnokok szabadsága.

(A mai közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tizennégy törvényhatósági bizottsági tag jelenlétében nyitotta meg ma délután négy órakor Varjassy Lajos polgármester Arad város közgyűlését. Az óriási hőségben a városatyák csak lassan szállingóztak be a gőzfürdőhöz hasonló melegségű közgyűlési terembe, később aztán elég szép számmal gyűltek össze és nagy érdeklődéssel figyelték az érdekes közgyűlés lefolyását. Varjassy polgármester tudomásul adta a közgyűlésnek, hogy Petrán György lemondott az első aljegyzői állásról, amelyre tudvalevőleg a múlt hónapra városi közgyűlés pályázat mellőzéseivel választotta meg. Mivel a pályázat kiírásának mellőzése tévedésen alapult, azért szükséges volt Petrán lemondása, amelyet a közgyűlés most tudomásul vett és elhatározta a pályázat szabályszerű kiírását.

Ezután több szabadságolási kérvényt tárgyalt a közgyűlés. Bökényi Arisztid árvaszéki ülnök és Nagy Ottókar, tb. tanácsnok a városi katonai ügyosztály vezetője három-három, Tonesz Ede fogyasztási adópénztárnok két havi, Kiss Lajos segédtsit és Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy hat heti szabadságot kér betegségére való hivatkozással. A városi közgyűlés részben teljesítette is a szabadságidő engedélyezése iránti kérelmeket azzal, hogy szükség esetén ezek a tisztviselők szolgálatra behívhatók. Múlek Lajos dr. kifogásolta, hogy amikor milliók dolgoznak a fronton, s amikor Varjassy polgármester, meg Exterde Kálmán báró a közlekedési ügyosztály óriási munkát végző vezetője nem megy szabadságra, egyes városi tisztviselők ilyen hosszú szabadságért folyamodnak.

— Vagy beteg valaki — mondta Múlek — és akkor adjunk neki szabadságot, vagy pedig nem beteg és akkor ne engedélyezzünk szabadságot. Az a tisztviselő, aki azzal a klauzulával lesz szabadságolva, hogy szükség esetén szolgálatra behívható, véleményem szerint nem olyan súlyos beteg, hogy okvetlen szabadságra kell mennie.

A közgyűlés ezután foglalkozott a Nemess Gézának eladandó szántóföldek ügyével és kimondta, hogy azt az árverést, amelyen Nemess Géza katasztrális holdanként kétezeröttszáz koronáért vette meg a szóbanlévő szántóföldeket, nem hagyja jóvá és csak akkor engedje át, ha Nemess Géza holdanként 3500 koronát fizet. A közgyűlés Verbos Nándornak az eddig eladott területhez még átengedi a kért területrészt négyszögölenként 70 koronáért.

Ezután a városi épületek tűzbiztosításának ügye került tárgyalásra. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy az utánbiztosítási összegből 10%-ot a három szerződéses társulatnál, 15%-ot a Foncierénél és 15%-ot a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél akart a tanács lekötöni.

Lapunk mai számában állást foglaltunk az ellen, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a város szerződést kössön. Adler Andor a mai közgyűlésen kifejtette, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezet nem nyújt elég garanciát és éppen ezért ajánlatának mellőzését kérte. A közgyűlés teljesen az Aradi Közlöny álláspontjára helyezkedett és a biztosítást a három szerződéses társulattal kötötte meg.

Írtunk róla, hogy Zádor Imre gépüzemigazgató szükségesnek tartja a Groszman-féle jéggyár kibérlését, mert a városi jéggyár képtelen teljesen kielégíteni a közönség jégigényeit. Tudvalevőleg a tanács nem tette magáévá a gépüzemigazgató javaslatát és azzal terjesztette

a mai közgyűlés elé, hogy hajlandó a Groszman-féle jéggyárat tízezer koronáért bérbevenni, de csak úgy, ha a gépüzemigazgató magára vállalja a jéggyártáshoz szükséges ammoniák megszerzését. A mai közgyűlésen a gépüzemigazgató ismét hangsúlyozta, hogy a városi jéggyár 90—100 métermázsás termelése nem fedezi a szükségletet és ezért szükséges a Groszman-féle jéggyár bérbevétele, mert ezzel a város még 50—60 métermázsas jéget nyerhet, már pedig a jégre most feltétlenül szükség van. A közgyűlés kimondta, hogy szükséges a Groszman-féle jéggyár kibérlése, de ezt csak akkor hajtja végre, ha a kereskedelmi miniszteriumnál sikerült keresztülvinni, hogy a jelenleg elfoglalás alatt lévő ammoniák-készletekből a jéggyártáshoz szükséges mennyiséget feloldanak.

A közgyűlés ezután Bökényi Arisztid árvaszéki ülnök számára rendkívüli munkálkodásának elismeréseképpen *nyugdíjba is betudható ezer korona személyi pótlékot és ezer korona gyógykezelési költséget szavazott meg.* A közgyűlés a fogyasztási adók kezelésének ellenőrzésével Zubor Andor adó- és pénzügyi tanácsnokot bízta meg és az ezért járó *ezerkétszáz korona évi díjat számára megszavazta.*

A közgyűlés foglalkozott ezután az aradi kereskedelmi és iparkamara házvásárlási kérelmével, amelyről külön cikkben számolunk be. A törvényhatósági bizottság a tárgysorozaton szereplő többi ügyeket azzal a tanácsai javaslattal fogadta el, amelyet mai lapunkban ismertettünk.

Nikolajevics nagyherceg bíróság előtt.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. A Tiflisben nemrég letartóztatott Nikolajevics legközelebb Pétervárra szállítják. A forradalmi kormány által alakított bíróság fog itélkezni fölötté. A nagyherceget a Szuchomlinov elleni ügyvel kapcsolatos visszaélésekkel vádolják.

Stockholm. A Novoje Vremja szerint Oroszország lisztkészlete teljesen elfogyott. A sztrájkok anarchikus állapotokat teremtettek, a lakosság éhínség előtt áll. Hasonlók az állapotok Szibériában is. A szibériai vasuton a forgalom napok óta áll.

Rotterdam. A Morningpost pétervári tudósítója jelenti: A pétervári munkás és katona-tanács megkérte a francia kormányt, hogy engedje a francia szociálistákat a stockholmi konferencián való részvételre.

Stockholm. Alig lehet remélni, hogy a nemzetközi konferencia, amelyet a pétervári munkástanács június 28 és július 8 közti időre hívott egybe a svéd fővárosba, létre fog jönni. Nagyon jellemző a liberális angol sajtó magatartása, amely most, hogy a konferencia meghiúsultnak tekinthető, nagyhangon követeli, hogy a konferencia résztvevői számára az uti-veleket adják ki. A béke fő akadályának ma a franciák makacsságát tartják. Alaposan ismerők azt mondják, hogy Anglia már nem viseli a szívét az Elzászra irányuló francia követelést.

Pétervár. A katona és munkástanácsnak sehlüsselburgi csoportja Lenint küldte ki a pétervári munkástanácsba.

Hága. Newyorki jelentés szerint Wilson elnök holnap újból beszélni fog a hadicélekről.

Minden egyes jegyzés gyorsítja a békét.

Olaszok súlyos vesztesége.

Budapest, június 13. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti hadszíntér:
Változatlan.

Olasz haretér:

A legutóbbi ellenséges jelentések szerint ismét az olaszok részéről gyakran felpanaszolt zord időjárás az, amely az olasz támadó erő teljes hatású kifejtését akadályozza. Így tegnap is csak a sötétség beálltával tudta az ellenség először a Zebió vidék, éjféli után pedig a Monte-Fornó és a határmagaslatok ellen is irányultak. Alpesi csapataink visszaverték az ellenséget, amely támadó csapatainak főleg északi szárnyán igen súlyos veszteségeket szenvedett, az Isonzó hadseregénél helyenkint élenkebb ágyuharc. **A vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(A jelentést a budapesti illetékes hely ilyen hibás szöveggel adta le Aradra. A szerk.)

HIREK.

A csehek a magyar vívmányok ellen.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: A délszláv képviselők, akik között a horvát képviselők is jelen vannak, tanácskozássra ültek össze, hogy a magyar kormányválsággal foglalkozzanak. Ha új választásokat irnak ki Horvátországban, úgy azzal a jelszóval mennek a választásokba, hogy Ausztria-Magyarország összes délszlávjait egyesíteni kell.

Ma délután a cseh képviselők nevében Stanek interpellációt nyújtott be, a melyben a következőket mondja:

1. Igaz-e, hogy az osztrák kormány az új magyar kormányt a kiegyezés dolgában új és Ausztriára nézve káros engedményeket tett a provizorium kérdésében.

2. Igaz-e, hogy a célból, hogy megkönnyítsék a magyar kormány helyzetét, egyoldalúan a hadügyi igazgatás terén csak a magyar nemzetet érintő engedményeket akarnak tenni tekintet nélkül a többi nemzetiségekre.

— Mandátumáról lemondó képviselő. Budapestről telefonálja tudósítónk: Illés József munkapárti képviselő tegnap levelet intézett a képviselőház elnökségéhez, amelyben bejelenti, hogy a huszti kerület képviselőségéről lemond.

— Kitérítés. A király a vasuti szolgálat terén kitűnő szolgálata elismerésül Fekete Sándor szolgálaton kívüli főhadnagynak, az aradi pályaudvar paravésnökének a koronás aranyéremkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— Börtönből itélt ezredorvos. Pozsonyból jelentik: A pozsonyi honvédfőosztály bíróság 59 napi tárgyalás után Laehne Jakab dr. ezredorvos és társai katonai bűnügyében, melyet azzal követett el, hogy pénzért sok bevonult katonát alkalmatlannak mondottak és a sorozásokon is sokakat alkalmatlannak minősítettek, — ma hozott ítéletet, amely szerint bűnösnek mondotta ki Laehner Jakab,

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Budapest. *Eszterházy* Móric gróf megbízott miniszterelnök ma éjjel tizenegy órakor Bárczy István dr. osztálytanácsos kíséretében Bécsbe utazott, ahol holnap megjelenik a király előtt és előterjeszti azoknak a férfiaknak a listáját, akikkel a kormányt megakarja alakítani. Ez a lista nem végleges, és mint híre jár a legtöbb tárcára több jelöltet terjeszt elő a miniszterelnök, aki a király döntésére bizza a választást. A kereskedelemügyi tárcá betöltése még szintén nem bizonyos, miután ezirányban még holnap Serényi és Eszterházy között tárgyalások lesznek a kihallgatás előtt. Ha a király a listát helyesli és beleegyezését adja, úgy Eszterházy Móric gróf visszatér Budapestre és minden intézkedés megtörténik a régi kormány felmentése és az új kormány kinevezése tárgyában. Valószínű, hogy ez esetben az új kormány tagjai már pénteken, vagy szombaton leteszik hivatali esküjüket.

Politikai körök véleménye szerint a most kinevezendő kormányt még nem tekintik véglegesnek, mert a személyi kérdéseket illetőleg még végleges döntés nem történt. Annál kevésbé nem végleges, miután Eszterházy Móric grófnak három új miniszteriummal szándéka kibővíteni a kormányt. Erre nézve azonban a törvényhozási engedélyre szükség van. Valószínű, hogy ez irányban is a munkapárt fog nehézségeket támasztani, úgy hogy aligha várható, hogy a legközelebbi időben ezek az új miniszteriumok felállíthatók legyenek. Ami a kabinet alakítását illeti, a következők állapíthatók meg:

Eszterházy Móric gróf miniszterelnök és e mellett megtartja valószínűleg a belügyminiszteri tárcát is. Államtükára *Ugron* Gábor lesz.

Ugyancsak alkotmánypárt kapja meg a földművelésügyi tárcát és annak államtitkárságát is. Az előbbire *Mezőssy* Béla, az utóbbira *Bottlik* István van kiszemelve az előterjesztettek névsorán.

Igazságügyminiszter *Vázsonyi* Vilmos, államtükára *Grecsak* Károly.

Pénzügyminiszter *Gratz* Gusztáv gr. jelenleg külügyminiszteri osztályfőnök, aki ezt a tárcát csak ideiglenesen látja el, azig egy kiváló pénzügyi kapacitás, aki jelenleg más munkakörben dolgozik, elhagyhatja régi munkakörét, hogy átvehesse e fontos tárcá vezetését.

dr.-t a szolgálati hatalommal való visszaélés büntetésében és ezért ezredorvosi rangjának és orvosi oklevélnek elvesztésére, valamint egy évi súlyos börtönbüntetésre ítélte. A többi vádlottakat a hadbírószakár szben rövidebb börtönbüntetésre ítélte. *Laehner* az ítélet ellen a legfelsőbb katonai törvényszékhez felebbezett.

— *Eljegyzés.* *Zimmermann* Lajos és *Steiner* Iluska jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— *Spanyolország semleges marad.* *Hágából* jelentik. A Reuter-ügynökség madridi jelentése szerint az új spanyol kormány főtartja *Spanyolország semlegeségét*, hangsúlyozza azonban az entente irányában érzett előszereztét.

— *Halálozás.* *Karpelesz* Zsigmondné szül. *Fellner* Róza életének 46. évében rövid szenvedés után június 12-én meghalt. Hűt tetemét június hó 14-én délelőtt 11 órakor az aradi izr. sirkert halottas házából örök nyugalomra helyezik.

A mai nap meglepetése, hogy *Károlyi* Mihály gróf, akinek részvétele a kabinetben napok óta biztos volt, visszalépett és helyébe *Batthyány* Tivadar gróf lesz a király személye körüli miniszterium vezetője. A *Károlyi*-párt véleménye szerint azért történt ez, mert úgy a párt, mint maga *Károlyi* Mihály gróf sulyt fektetett arra, hogy *Batthyány* Tivadar gróf a választójog előkészítésében résztvegyen. De miután a jelenlegi körülmények között a párt csakis egy tárcára tarthat számot, *Károlyi* Jónak látta átengedni helyét *Batthyány* grófnak. Ennek a párt is örül, mert *Károlyi* erélyes vezetését csak nehezen tudná nélkülözni. Más körök véleménye szerint az a körülmény, hogy *Károlyi* nem vesz részt a kormányzásban, egészen más okokra vezethető vissza, amelyek kapcsolatban állanak a külpolitikai kérdésekkel.

Szurmay Sándor egész bizonyosan megmarad állásában. Ami államtitkárságát illeti, *Szmrecsányi* néppárti képviselő nevét emlegetik. A néppárttal azonban még nem jött létre a végleges megállapodás, annak ellenére, hogy *Eszterházy* ma is tárgyal a párt elnökével, *Ziehy* Aladár gróffal.

Abban az esetben, ha *Serényi* Béla gróf nem vállalná a kereskedelemi tárcát, úgy újabb kombináció lépne előtérbe, amelynek központjában *Szterényi* József és *Földes* Béla állnak. Politikai köröknek azt beszélik, hogy mindkettőt helyet fogják a párt vezetésére, ha az majd véglegesen megalakul. Vagyis, ha az új miniszteriumok meg lesznek alakítva.

Ellentétek vannak még az ellenzéki pártok között a Ház elnöki szék betöltése körül. Az *Apponyi* féle függetlenségi párt megtagadja ahhoz, hogy a párt tagjai közül *Toth* János legyen az új elnök. Az alkotmánypárt azt akarja, hogy *Gaal* Sándort ültessék az elnöki székbe, aki a koalíció utolsó napjaiban már működött ugyanilyen minőségben. Az alelnökök között *Rakovszky* Istvánt és *Putnoki* Mórictot emlegetik.

Egy politikai forrás szerint *Windischgraetz* Lajos herceg szintén részt fog venni a kormányzásban, mint egyik tárcának államtitkára.

A megbízott miniszterelnök tehát holnap jelenik meg őfelsége előtt és valószínű, hogy még aznap visszatér a király által jóváhagyott listával.

London. A *Times* jelenti *Pétervárról*: Az orosz kormány komoly pénzügyi nehézségekkel küzd. A rubel vásárló értéke a réginek hatodára szállott le. Moszkvában, *Péterváron* és más nagy városokban a sztrájkok nagy válsággal fenyegetnek.

— *Leégett malom.* Apatelekről telefonálja tudósítónk: Ma délután 6 órakor hirtelen kigyulladt *Lówy* Márkus apateleki nagybirtokosnak a községtől néhány száz méternyire fekvő vízi malma. A napi egy vagon őrlőképességű malomban új gépeket szereltek fel és eme munka közben keletkezett a tűz, eddig még meg nem állapítható okból. A faszindellyel fedett malom egy pillanat alatt lángokban állott, s a tűz oly elemi erővel hatalmaskodott el rajta, hogy mentésről szó nem lehetett. A malomigen rövid idő alatt teljesen elhamvadt.

— *Katonazene a hadikiállításán.* A 33. gyalogezred zenekara csütörtökön, 14-én délután fél 6 órától fél 7 óráig *Zellner* Sándor karmester vezetésével a kulturpalota mellett fog játszani a hadikiállítás közönségének szórakoztatására.

— *Elsülyesztett angol gőzös.* *Washingtonból* jelentik: A Reuter-ügynökség hivatalosan jelenti: Egy német buvarhajó elsülyesztette a 3710 tonnás *Petrobine* nevű tölgyes, verzett angol gőzöst.

— *Ottenberg* Tivadar emlékére. Az aradi kereskedelmi és iparkamarához az *Ottenberg* Tivadar-alapra eldől a következő adományok folytak be: ittől *Adler* Andor 500, *Grósz* József (Lippa) 200, *Braun* Gusztáv 100, *Jellinek* József 100, *Nagy* Sándor dr. 50, *Hegyi* Albert 100, *Aradi* ipar és népbank 100. *Kohn* Jónás és fia (Déva) 100, *Kerpel* Izsó 100, *Schumacher* Lajos (Szászváros) 200, *Fekete* Sándor (Békéscsaba) 100, *Hungária* pamutgyár 50, *Szarvasi* hitelbank (Szarvas) 20, *Gródy* Gyula 200, *Oravetz* Miklós 100, *Crisana* takarékpénztár (Brád) 100, *Lówy* Albert (Békéscsaba) 200, *Járasi* takarékpénztár (M.-Kovácsbánya) 50, *Kner* Izidor (Gyoma) 100, *Weisz* Mór és társa (Gyula) 200, *Braun* Mór (Gyula) 200, *Melega* János (Orosháza) 100, *Hagyma* r.-t. (Makó) 50, *Weisz* Dániel 100, *Kötő- és szövőgyár* (Gyula) 200, *Hirsch* Adolf (Déva) 100, *Lówy* és társa (Békéscsaba) 50, *Hengermalom* r.-t. (Füzesgyarmat) 100, *Pollák* József 100, *Arad-Csanádi* egyesült vasutak 100, *Pannonia* kenderipar r.-t. (Budapest) 100, *Városi* takarékpénztár (Békéscsaba) 20 kor. Összesen 3390 korona.

— *Az álmotlanságunk*, mely rossz közérzettel, kínzó lefájtással, gyötrő és förtiazító rémképekkel jár, nem ritkán a gyomor és a belek működésében támadt zavarok az okozói s gyakran már kis mennyiségű természetes „*Ferenc* József” keserűvíz használata elégséges arra, hogy az egészségi állapotban jelentékeny javulás álljon be.

— *Forgalmi díjok-növendékek a Máv-nál.* A m. kif. államvasutak a háború tartama alatt a kereskedelemügyi miniszter engedélyével — forgalmi díjok növendékül 18-ik életévüket még be nem töltött érettségi vizsgát tett ifjakat is alkalmaznák. Ily ifjak folyamodványait — szemesi és érettségi bizonyítvánnyal felszerelve — a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73.) adhatják be. Az alkalmasság tálali folyamodókat 18 életévük betöltéséig, illetőleg a vasuti szakvizsgák leteltéig, kizárólag tanulás és kiképzés céljából foglalkoztatni és lehetőleg eddigi lakhelyükön levő állomásokra foglalkoztatni, hogy továbbra is szülői ellátás alatt maradhassanak. A növendékek 18-ik életévük betöltésével rendszeres vasuti alkalmazottakká, forgalmi díjokokká válnak.

— *Köszönetnyilvánítás.* Az aradi Anyavédő-egyesület segélyezésére: 98 koronát az aradi ipar terület, 40 kor. az aradi cipészek termelő szövetezete, 24 kor. a *Sebesi* Ferenc koszoru gyűjtés felesége, 20—20 kor.: *Steigerwald* Alajos, *Varga* Kálmán, ifj. *Ozeiler* István, *Tárfrov* Sebestyén, *Méar* Sándor, *Krizsán* Dezső, *Várhoi* László, *Barna* Kálmán, ifj. *Müller* József, *Sztojukovics* Milán, *Prokopez* József, *Stoll* Béla, *Verbos* A. és fia, *Lengyel* Lőrinc, *Butoriparosok* szövetezete és az *Aradi* iparosok hitelszövetkezete; — 15 kor.: *Mártics* és *Pák*. — 10—10 kor.: *Komjathy* István, *Mánya* Demeter, *R. Takács*, *János*, *Szűcs* Károly, *Schamoberger* László, *Gallert* Rezső, *Papp* Lajos, *Jakabffy* István, *Reinhart* Gyula, *Kohn* József, *Kiss* András, *Végh* István, *Münz* Márton és *Scheibel* Vilmos; — 5—5 kor.: *Klein* József, *Bolezny* Károly, *Seitelbach* Salamon, *Farkas* István, *Jakobi* Gyula, *Kurzer* Bertalan, *Losonczy* Lajos, *Bécezi* Pál, *Fleischer* Adolf, *Glück* József, *Gid* Samuel; — 4—4 kor.: *Nader* Gyula és *Eberlein* Agoston, adományozott. A nagybecsű adományért ez uton köszönetet mond az aradi Anyavédő-egyesület nevében *Kintzig* Jánosné, elnöknő. *Keller* Lajos, ügyv. főtitkár.

— *Helybell és vidéki viszonteladók részére tábori csobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levelepapírosok, papírzsucok, kepes levelező-lapok, papírzsárvéták, noteszek stb. legolcsóbban* *Kerpel* Izsó papirnagykereskedésében.

— *Értesítés.* Fogászati műtermemet *Weitzer* János-utca 13. szám alatt (a főpostával szemben) megnyitottam. Telefon 535. Özv *Morgenstern* Gyulané. 3481

AVI. HADIKOLCSON eredményének nem szabad a korábbi sikere mögött maradnia.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hídek, egész fogszorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogszorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amelyből alatt Berlin, Lipsce, Brüssel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogorvosoktól mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 757. szám.

MOZGOKEPSZINHAZ.

* **A 9 ujj ember II.** a Nordisk filmgyár de-
tektív slágere legközelebb az *Erzsébet mozgó-*
színházban.

* **Gazdag ember felesége.** (Sláger dráma
az Urániában.) A színház 9 héten, mely
az átalakítás előtti utolsó hét, össze vá-
logatottan kiváló képekkel kedveskedik közön-
ségének, mintegy bizonyosságul annak, hogy
jó emlékeket akar hátra hagyni a közönség
jóindulatát biztosítani akarja a maga részére
arra az időre, amikor díszesen átalakított helyi-
ségeit újra megnyitja. A tegnapi bemutatón
meggyőződhetett a közönség a műsor kiváló-
ságáról, szépségéről és nagyszerű kiállításáról.
Még ma mutatja be a színház a műsort, mely
minden tekintetben vonzó és kétségtelen, hogy
a közönség értékelni fogja a kép szépségét.
— **A bosszu éjszakája,** dráma 6 felvonásban,
bemutatja az Uránia

* **Az Észak csillaga** — utoljára az
Apolló-színházban. Mint a Szibériát, úgy fogja
emlékében tartani a publikum az „Észak csil-
laga”-t is, a Nordisk-filmgyárnak ezt a nagy-
szabású filmjét, amely tegnap és ma zsúfolt
nézőtereket vonzott az Apollóba. Ami érdek-
séget, festői szépséget és bájoságot filmbe bele
lehet vinni, azt mind megkapjuk az Észak
csillagában. Drámai eseményekkel indul meg
ez a pompás darab. Káprázatos látvány, amikor
a zsugori kereskedő felgyújtja a petróleumtar-
tályokat s a kiömlő petróleum magasan lobogó
lángja biborvöröstre festi a tenger vizét. Hedda,
a zsugori kereskedő lánya izgalmas körülmé-
nyek között menekül meg a fellázadt halászhók
haragja elől, de a szomorú napok után a bol-
dogság sugárzik felé s megmentőjének karjai-
ban igazi boldogságra talál. A darabban alkalm-
unk van végignézni a norvég főváros egyik
legnagyobb és legragyogóbb éjszakai mulatóját
és sok más pompás látványosságot nyújt a ki-
tűnő Nordisk-kép, amely egy rendkívül kacag-
tató vígjátékkal és a legújabb haretéri fölvéte-
lekkel együtt csütörtökön utoljára kerül ve-
lítésre.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— A katonai egyenruhák szállítása körül
új rendszer lépett életbe. Azok az önálló szá-
bókisiparosok, akik szállítani akarnak, az üz-
szes tudnivalókat elolvashatják a kereskedelmi
és iparkamaránál délelőtt 9 és 2 óra között.

A szerkesztésért felel:
Rudnyánszky Endre távollétében
Staubert József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)

Salgó-Tarjáni Készénbánya R-Társulat.

Hirdetmény.

A Salgó-Tarjáni Készénbánya Részvénytársulat rész-
vényeseinek 1917. június hó 8-án megtartott rendkívül
közgyűlése az alaptőkének 22.000 db egyenként 200 ko-
rona névértékű, bemutatásra szóló részvény kibocsátása
által 4.400.000 koronával való fölemelését határozta el
és az újonnan kibocsátandó 22.000 darab részvényre a
részvényeseknek elővételi jogot biztosított.

Ezt az elővételi jogot részvényeseinknek a követ-
kező módokat mellett ajánljuk föl:

1. 5 régi részvény után egy új részvény jár. Há-
nyadrészvényt nem bocsátunk ki; egyes részvények
alapján az elővételi jog töredékekben nem gyakorolható.

2. Egy új részvénynek vételára 750 korona.

3. Az elővételi jog folyó évi június 9-étől június 19-ig
bejárólág gyakorolható és pedig:

Budapesti társulatunk központi pénztárnál (V.,
Arany János-utca 25) hétköznapokon délelőtt 9—12-ig.

Wienben a k. k. priv. Allgemeine Oesterreichische
Boden-Credit-Anstaltnál (I., Teinfaltstrasse 8)

Az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg meg kell
fizetni a részvényenként 750 korona vételárát, ennek 1917.
január 1-étől a befizetés napjáig járó 5%-os kamatait és
bányagköltség fejében 2 koronát. Aki ezen föltételeknek
nem felel meg, annak elővételi joga elenyészett.

4. Aki elővételi jogával élni kíván, tartozik rész-
vényeit számszoros jegyzék kíséretében a fentemlített
helyek egyikén lebélyegzés végett benyújtani. A pénztár
a benyújtott részvényeket azonnal lebélyegzi, azokat
visszaadja, a teljesített fizetésről pedig pénztári elismer-
vényt ad, melynek ellenében az új részvények 1917. de-
cember 15-étől kezdve fognak kiszolgáltatni.

5. Az új részvények 1917. január 1-étől kezdve az
üzleti eredményben már részelednek.

Budapestben, 1917. június hó 8-án.

Az igazgatóság.

APOLLO SZINHAZ.

Június hó 14-én, csütörtökön

A Nordisk Films Co. szenzációs újonsága.

Rendkívüli atraktió!

Észak csillaga

Regény az éjfél nap országából.

Az előadások 1/5, 1/7 és 1/9 órákor kez-
dődnék és nem folytatólagosak.

Jegyek előre válthatók d. e. fél 11—12
óraig a pénztárnál.

Láb- és kézzizadás

biztosan és leggyorsabban elmullk, a „Peppe“ folyadék és
„Peppe“ hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppe folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.

Peppe hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhatetük

kiirtására legjobb szer a PETRIS
folyadék, ára 2 kor. és HADÁR
hintőpor, ára 2 kor.

Szörvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében pá-
ratlan szerrel minden alkalmat-
lan szőrejt are, nyak vagy karek-
ról, stb. minden fájdalom nél-
kül pár perc alatt okvetlen el-
távolítható. Ára utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerészében

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

A szépségápolás titka a felhasznált szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc- szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kés tégely 1-50 kor.
Nagy tégely 2-50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy té-
gely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Grém,
teher, róza és testázi-
nekben. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvérég, Ibolya, Loin
du bal, orgona, piros ró-
za, Serail. Uvegeje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1945

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetését ára 3 fillér. Vas-tagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelölni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/6 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

N-meselelkű,

fennkölt gondolkodású intelligens tuzér. ki hosszabb időt fog tölteni Aradon. megismerkedne tisztességes, műveltségű hölgyvel. Ez ismeretség minden érdek kizárásával, csupán a nemes szórakozást és amatőr művészetet célozza. Leveleket a kiadóra „Alomország” jelíggel küldje. 3898

Alkalmazást keres.

Harmadécs

tanítójelölt elmenne gazdasági irodába, esetleg nevelőnek vidékre. Teljes elismerést és szerény díjazásért. Ajánlatok: Tóth István, Battyányi keretnek. 3895

Szifjártó

és kocsifényező nagyobb uradalomba ajánlkozna. Fenakel Hermann, Bék (Bihar-megye.) 8571

Gazdasági képzettséggel

bíró hadmentes egyén a kormány megfelelő alkalmazást elfogad. Cím a kiadóhivatalban. 2833

Divatos

női ruha készítését jutányosan elvégzi. Cím a kiadóhivatalban. 3884

32 éves nőlel

róm. katolikus vallású szakképzett fűszer vegyeskereskedő segéd, ki irodai dolgokban is járatos, keres június 1-re bizalmi állást útleben, vagy gazdasági vállalatnál. Cím a kiadóhivatalban. 3877

Alkalmazást nyer.

Keresők

egy 26-40 év körüli becsületes, szorgalmas, tanulékony, fegyelmet értő keves becsületű ember, aki hajlandó volna megházaszni tanulni, szülőszékhelyén azonnal vállalkozhat értele kelet és más megbízatásoknak is képes eleget tenni. Évi 1000 korona fizetéssel, szabad lakással a szülőföldön (a di. határon), tűzvédő anyaggal, tovább a az udvaron 2 dísz ököllal, 10-15 lba vagy ruha tartással. Takarásakor azonban 2 hét szabad idő engedtetik. Jelentkezni: Bozsidi György vendéglős Arad, József főherceg-ut 1. 3896

Hadi örvényet

keresek kis háztartásba 13-14 éves kis leányával. Évre fogadom és gondoskodva lesz róla. Cím a kiadóhivatalban. 3886

Jó irán

férfi vagy nő, önálló munkakerő állandó állást nyer helybeli nagyobb vállalatnál. Cím a kiadóhivatalban. 8000

Ügyes gépirónő

alkalmazást nyer Kerpel könyvkereskedésében, Gyorsirók előnyben részesülnek. 3881

Most érettségizett

csakis szepirasu gyakorokot keresek azonnali beleseresre. Frankel S. Jozsef, Weizser János-utca 7. 3886

Lapkiördő-pár

jó fizetéssel felvetetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7891

Ingatlan.

Három hold

igen szép termő szőlő, teljes felszereléssel, eladó. Bővebbet Kossuth-utca 54. 3894

Kapuváros 40. számú

ház, 10 évig adómentes, szép gyümölcsös kerttel, eladó. 3780

Estély-utca

17. sz. és Szabadság-tér 4. sz. házak eladók. 3789

Trombita-utca 21. szám

ház 6 lakással, szabad kezű eladó. 3834

Kiadó lakás.

Elegáns bútorozott

2 szobás utcai garzon lakás kiadó. Forray-utca 6. 3815

Egy kőbőveljárato

bútorozott utcai szoba kiadó. Forray-utca 2. szám Stern-ház. 3874

Üzletek.

Környezeti

italmérés engedellyel, bevétel miatt eladó. Grof Tisza István-ut 39-40. 3892

Vendéglő

és szálloda, vasút állomásnál Arad közepén eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3872

Gyógyászat.

Dr. Schajkovszky

lábizzadási elleni szere. biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban.

Vétel és eladás.

A lényegesen színházak

és kávéházak összes zeneművelésével állandóan kaphatók Deák Béta könyves és papírkereskedésében Arad, Forray-utca. 871

Hazánk

mézes kávékat, mézet és viaszt a legmagasabb árban veszek. Háber Sámuel, Fábrián Gábor-ut 4. 5. 8589

Egy jó állapotban lévő

használt kerékpárt venni. Ajánlatokat az „Est” hírlapodra, a Zrínyi ut. 3890

Eladó

fédes homokfűtő, stráf., paraszt- és kék-kerekű kocsik, ta-goncák, lakatosszerszámok, lakatosgépek, autogen hegesztő, benzomotorok, fűrészes- és fűrészes- gely, szifj- és lendkerékek, mágnesgyűjtők. Pacán-utca 6. 3891

Elegáns háztartás,

mahaxoni színben, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3897

Régi zenélőóra

eladó Deák Ferenc utca 42., II. emelet. altó 22. 3893

Kerékpárok legelőre

Kerékpárok legelőre nélkül gummi pótlóanyaggal használhatók. Bővebbet Berezi Kálmán Arad, Hal tér 6. 3899

Jókarban lévő Singer-varrógép és 5 darab matrac eladó. Borona-utca 15. szám. 3901

Grenadin

hímzett blúzok 22 korosáért, crepp blúzok 13 korosáért kaphatók Marosparti áruházban, Forray-utca. 2861

Aranyat

legmagasabb napi áron veszem, vagy becsérem. Brandes, órák, József főherceg-ut 12. sz. 3821

Homok

finom, vagy gorbos homok házhoz szállítható megrendelhető Porczánra, Szent Pál-utca 14. szám. 3894

Eladó kocsik.

Finom landauer kocsik, fedeles kocsik, valamint egylovas stráfokocsi eladó. Schamberger, József főherceg-ut 11.

Eredeti

és átalakított magánjáró és huzatos gőz-csapló-garni-urakait, magános lozomobiloikat és csaplószekrényeket, javított és avított állapotban. Használt gépek és gépjárművek szállítását Friedrich Testvérek gépjárára Temesvár. 3837

Beteg

részére használt, de jókarban lévő tölő kocsit keresek megvételre. Szekendy Pál Borosjenő. 3847

Veszek

koronázási helyeket és egész gyűjteményeket. Könyvtárakat és egyes könyveket. Kerpel könyvkereskedés. 901

Baromlivess

elleni szer „Tikin” kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Fe enc-ter. Kis utca 190 kor., nagy füveg 3-50 kor. 2847

Új bútorbirtok

vétel és eladás, hitelképes egyéneknek részletekben adok készpénzre és árákban, — ebédlo, háló és nappali szoba berendezés, fa- és vasbútorok nagyvárosokban kaphatók. Állandó bútor-kiállítás Garai Károly bútorüzletében Aradon, A-ztalos Sándor utca 5. sz. Telefon 773. Kérem a címre figyelni. 2781

Különléle.

Élvezett II-én

Balázs József 8 éves, II. osztályú tanuló, barna hajú, fekete szemű gyerek. Eltávozásakor piros trikó, fekete rövid nadrág, szíve sapka volt rajta. Aki tud valamit róla, értesse anyját. Balázs Antalné, Főváros-ut 32. 3904

Keresünk

nagyobb szabású borospincét azonnaira, vagy augusztus 1-re. Bék és Lódt. 3895

Tyukszem

és minden bőrceméyvedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-tapasz. A legmegelőzőbb tyukszem a tapasztalás alapján használata után leválik, a győző fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

Árverési hirdetmény.

A csódtömeggondnokság miatt álló Damisnich utca 11-13. sz. ház önkéntes bíról árverésen folyó hó 15-ek d. e. 9 órájára van kitűzve (Gazdasági palota 48. sz. ajtó); miről az érdeklődőket ezúton értesítem azzal, hogy a kiáltási ár 30.000 korona.

Dr. Brasch Aladár,

8902

ügyvéd.

Házadások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalom. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-ut. 5.

Telefon 726. 2369

Matteine-tele

patkány- és egérintés

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintés-hoz ajánlok patkány- és egérintés-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintés bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine” vegyszerei laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám

Telefon 10-45. 601

A adi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délelben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.08
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 1.18

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Pankotára indul:

Reggel 8.26

Aradról Pankotára érkezik:

Délelőtt 9.54

Pankotáról Aradra indul:

Délután 2.13

Pankotáról Aradra érkezik:

Délután 3.43

Aradról Ujszentannára indul:

Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:

Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

Este 6.58

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32

Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32

Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyháza indul:

Motoros vonat reggel 8.37

Motoros vonat este 6.20

Kétegyháza Mezőhegyesre indul:

Motoros vonat reggel 6.10

Motoros vonat délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyháza ind.:

Motoros vonat reggel 9.25

Motoros vonat este 7.00

Kétegyháza Ujszentannára ind.:

Motoros vonat reggel 6.00

Motoros vonat délután 4.00

Borossebesről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt 9.00

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután 2.39

Viszketegséget

rüht, hőmört legbiztosabban elmu-
la-za a **Barna zsir.**
Kis tégey K 1.60, nagy tégey K 3.—, c-aladi adag K 9.—, utasitással rendelhető: Dr. Fiesoh E. «Korona» gyógytárából, Győr.

MARTA Magyar Automobil Részvénytársaság Arad.

MEGHIVÓ.

A „Marta” Magyar Automobil Részvénytársaság Arad

t. részvényesei folyó évi június hó 19-én délelőtt 11 órakor Aradon, Aradváros tanács-
termében tartandó

VIII. évi rendes közgyűlésére

ezennel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg- és nyereség megállapítása és határozathozatal a nyereség felhasználása tekintetében.
4. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvényének megadása tárgyában.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása és díjazásának megállapítása.

Budapest, 1917. június 8.

Az igazgatóság.

Minden részvény birtoka a közgyűlésen való részvételre és egy szavazatra jogosít. — Szavazati jogokkal csak azon részvényesek élhetnek, akik részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a gyár pénztáránál Aradon, vagy a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál (Budapest, V., Fürdő-utca 2.), illetve annak aradi fiókjánál legalább 3 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezik.

Mérlegszámla.

Vagyon: Gyártelep: 2,643.189.40 K. Adósok és értékpapírok: 2,513.673.54 K. Leltári készletek: 4,516.304.29 K. Összesen: 9,673.167.23 K.

Téher: Részvénytőke: 3,600.000.— K. Tartalékalap: 50.000.— K. Értékesökkenési tartalékalap: 630.466.06 K. Hitelezők: 5.133.467.15 K. Nyereségáthozat 1915. évről: 25.586.51 K. Nyereség 1916. évben: 233.647.51 K. Összesen: 9,673.167.23 K.

Veszteség- és nyereségszámla.

Veszteség: Leírások: 294,512.40 K. Kamatok: 20,119.36 K. Nyereségáthozat 1915. évről: 25,586.51 K. Nyereség 1916. évben: 233,647.51 K. Összesen: 573,865.78 K.

Nyereség: Gyártási nyereség, levonva az összes költségeket: 548,279.27 K. Nyereségáthozat 1915. évről: 25,586.51 K. Összesen: 573,865.78 K.

Budapest, 1917. június 8.

Megvizsgálta és helyesnek találta

A felügyelő-bizottság.